

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravljalstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema se podpisano in zadostno frankovano.
Reklame se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 100 p nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vladna deklaracija.

Vlada je v narodni skupščini prečitala svojo programatično deklaracijo. Za tiste, ki povsod stikajo za iznenađenji, stilizacija te izjave ne bo prijetna. V njej ni velikih besedi in dvoličnih aluzij. Kratko in jedrnat govor o nalogah novega skupščinskega dela, obširno naštevajo važne zakonske predloge. Na zunaj bo ohranjala mirovne pogodbe, gojila prijateljstva z zavezniki in pravilne odnose s sosedi, na znotraj pa bo razvijala delavnost in napredek!

Priznavamo, da bi bila v zunanje-političnem oziru lahko kaj več povedala. Zlasti naše razmerje do Italije je za primorske pokrajine neobičajno pereče in zanimivo. Stojimo tik pred končnim rešenjem reškega vprašanja in vlada ne najde besede, da bi ta pogajanja kakorkoli opredelila. Kako drugače so tozadevne deklaracije praške vlade. Dr. Beneš ne izpusti prilike, da vrže dve, tri svoje ideje med svet, da ž njimi posvedoči svojo konstruktivno zunanjo politiko. Zunanje-politični odstavki vladnih deklaracij se čitajo po vsi Evropi z veliko napetostjo in skoro bi rekli, da uporablja marsikatera moderna država to mesto kot svoj najmočnejši zunanje-politični organ. Zdi se pa, da se beogradski zunanji minister rajši drži tradicionalne srbske politike, ki mirno preži od strani in čaka razvoja dogodkov, da poseže v odločilnih trenutkih z vso energijo vmes.

Kakor pa je zunanje-politična stran te izjave pomanjkljiva, tako je njena notranje-politična zelo pomembna. Vlada ni čutila potrebe, da bi vnašala v svojo deklaracijo zagovore svojega notranje-političnega vedenja v zadnjih mesecih. Storila je že prejšnji teden na nedvomnem način. Vlada se je izognila dolgemu in širokemu govoru o razpravi z opozicijskim blokom. Mesto jezičnega prerakanja je zagrabilo naše notranje razmere pri pravem koncu. Naštela je zakonodajno delo, kakoršno postavlja na dnevni red sam tok našega notranjega življenja! »Potruditi se moramo s konsolidacijo naše države v notranjosti in prirediti z reševanjem onih zakonov, ki so s tokom našega notranjega življenja in razvika stavljeni na dnevni red. S tem je vlada izrekla, kako pojmuje svoje stališče v sedanjem trenutku in kako želi voditi naš notranji razvoj v bližnji bodočnosti. Sporazumevanja in razgovaranja so zadeva jugoslovenskih strank, toda nakazano zakonodajno delo je stvar države same in njenega prebivalstva. Te realne po-

trebe gredo preko osebnih nesoglasij jugoslovenskih strankarjev!

Na drugem mestu pristavlja vlada k temu svojemu stališču podrobno pojasnilo. Njena želja je, da »se vsi omejeni zakoni dogotove v tem prvem zasedanju, ker bi na ta način narodna skupščina zelo prispevala, da se država v notranjosti konsolidira in da se država nadajno telo bavi tudi z drugimi gospodarskimi, trgovinskimi, prometnimi in ostalimi vprašanji radi izpolnitve našega gospodarstva in industrije. Predvsem pa bi rešitev teh najnujnejših poslov omogočila, da se posvetimo tudi izpolnitvi naše notranje ureditve in da jo po pridobljenih izkušnjah popravimo in izpremenimo.«

S temi besedami je vlada začrtala pot bodoče notranje politike. Trenotno je konsolidacija naše notranje uprave, je demokratizacija javne oblasti ter vzporedno plodnosno zakonodajno delo v narodni skupščini naš primum vivere. Šele če se eno in drugo doseže, če bodo opozicijski politiki izkazali primerno politično razsodnost in se spoprijaznili z aktivno, konkretno in sodelujočo državno politiko, bo prišel čas za filozofiranje, čas, ko se bo lahko mislilo na izpolnitev vidovdanske ustave.

Politika zakonodajnega dela in notranje konsolidacije, ne pa fantastično prerakanje o vseh mogočih trojstvih in edinstvih! Vlada govori suhoparno. Njena politična smer se zrcali v številu in kakovosti predloženih zakonov:

Zakon o civilnih uradnikih in drugih državnih uslužbencih z reduciranjem nadštevilnih uradnikov; zakon o ustroju vojske in mornarice; proračun za leto 1923/24 s finančnim zakonom in uvedbo izredne in začasne določenosti na obstoječe davke, dokler ne pride v razpravo zakon o izenačenju davkov v vsej državi; zakon o invalidih; zakon o izenačenju srednješolske izobrazbe v vsej državi in ustanovitvi strokovnih gospodarsko-tehničnih šol; zakon o izenačenju ljudskošolskega pouka in o telovadbi v vsej državi; zakon o organizaciji sodišč radi izenačenja pravosodja v vsej državi; zakon o sodnih radi izenačenja položaja sodnikov v vsej državi; zakon o prometnem osoblju; zakon o poljedelskih kreditih in o vzdrževanju potov; zakon o ureditvi agrarnih odnosov ter zakon o gozdovih in pogozdovanju; zakon o ureditvi centralne uprave in o zmanjšanju števila ministrstev; tiskovni, zborniški in društveni zakon v vsej državi.

vi; zakon o upravi in samoupravi mest in končno zakon o prenosu kosti za časa vojne zunaj države padlih in umrlih.

Zelo važno je, kako nosijo vsi ti zakoni nekak splošen značaj in da bo državno-pravna opozicija tako s hrvatske, kakor s slovenske strani skoro izključena. Zakoni so mišljeni za vso državo, za vse državljane enako in opozicija bo morala nastavljati svoj nož samo na strokovne nedostatke. Na ta način je vlada svoji desni in levi opoziciji izmaknila državno-pravno preporno točko in jim nastavila veliki dnevni red trezne, strokovno utemeljene kritike. Bližamo se evropskemu parlamentarnemu življenju.

Narodna skupščina.

NARODNI SKUPŠČINI JE VČERAJ PREČITAL G. PAŠIĆ DEKLARACIJO O NOTRANJI IN ZUNANJI POLITIKI — RUHRSKO VPRAŠANJE IN STALIŠČE NAŠE DRŽAVE. — DELOVNI PROGRAM VLADE.

— Beograd, 2. junija. (Izv.) V parlamentarnih krogih je vzbudila vladna deklaracija, katero je ministrski predsednik g. Pašić prečital na včerašnji seji narodne skupščine, splošno in intenzivno pozornost. Vsi poslanci so Pašićev izjavo poslušali mirno in z največjo pazljivostjo ter ni bilo med čitanjem nikakih medklincev. Čim je g. Pašić prečital deklaracijo, se je takoj v kulorjih med poslanci razvila živahna debata. Konstatiralo se je, da je vladna deklaracija bila v nekaterih točkah zelo delikatno sestavljena, posebno kar se tiče notranje politike. Iz vsebine deklaracije je jasno in razvidno, da Pašićeva vlada hoče sporazum s Hrvači, toda temelji in načela, ki jih ona zasleduje, so popolnoma drugačni kakor pa oni revizionistične skupine. Vladna deklaracija dalje naštevajo zelo mnogoštevne zakone, ki jih naj narodna skupščina čimprej spravi pod streho, na drugi strani pa je vladna deklaracija zelo široka in daje neomejeno polje za svobodno diskusijo.

Vladi je mnogo lažje na tem, da čim prej izvede izenačenje davčnega sistema, da se izvede enakomerno obdavčenje vseh državljanov.

Deklaracija vlade, sestavljena zelo spretno, vsebuje v marsičem mnogo gradiva za politično diskusijo. Parlamentarni krogi so že tekom včerašnjega dneva konstatirali, da ta izjava baš ne zadovoljuje klerikalcev in muslimanov. Demokratije in zemljoradniški nameravajo k izjavi vlade podati zelo kratke govore. Z izjavo pa so po informacijah vašega dopisnika zelo nezadovoljni klerikalci kakor tudi muslimani. Ti dve skupini ste pričakovali, da bo vlada v svoji načelni izjavi podala glavne smerne glave revizije ustave. To je izpadlo. V naslednjem podajemo

sejno poročilo

o včerašnji plenarni seji narodne skupščine.

Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je včeraj ob 10. dopoldne otvoril drugo redno skupščin-

vo, za vse državljane enako in opozicija bo morala nastavljati svoj nož samo na strokovne nedostatke. Na ta način je vlada svoji desni in levi opoziciji izmaknila državno-pravno preporno točko in jim nastavila veliki dnevni red trezne, strokovno utemeljene kritike. Bližamo se evropskemu parlamentarnemu življenju.

Minister financ dr. Stojadinović je nato zaprosil zbornico, da se sestavi poseben odbor za kontrolo izdatkov iz naslova 70dstotnega investicijskega posojila. Finančni minister je mnenja, da naj prevzame to funkcijo finančni odbor. O tem se bo razpravljalo na eni prihodnjih sej.

Razni poslanci so nato stali na vlado interpelacijo o gibanju srednješolskih profesorjev.

Minister prosvete je k temu izjavil, da je prejel začetkom meseca maja posebno spomenico Udruženja srednješolskih profesorjev in resolucijo, vsebujočo pet načelnih točk in zahtev. Srednješolski profesorji zahtevajo izboljšanje svojega gnotnega položaja. Resolucija v drugi točki zahteva, da se mora to vprašanje rešiti do 20. maja in javlja dalje, da bodo gimnazijski profesorji drugače prisiljeni zaprositi odpušč iz državne službe. Minister prosvete je na to spomenico takoj odgovoril srednješolskim profesorjem. Narodna skupščina je sedaj zbrana in razpravljajo o uradniškem zakonu ima priliko tudi rešiti vprašanje srednješolskih profesorjev. Daje je minister odgovoril profesorjem, da ne more uvaževati od njih podane prošnje za odpušč. Zastopniki srednješolskih profesorjev so se nato z ministrom sporazumeli in so odobrili njegove predloge.

G. PAŠIĆ ČITA VLADINO IZJAVO.

Po končanih formalnostih in pojasnilih ministra prosvete se je dvignil ministrski predsednik g. Pašić ter začel med največjo pozornostjo čitati načelno vladino izjavo o bodočem delovnem programu narodne skupščine in o notranji ter zunanji politični situaciji.

DOBA OBNOVE.

»Spoštovani gospodje poslanci!
Po dolgoletni in težki vojni, v katero je bil posredno in neposredno zapleten ves svet, po zmagi nad nevarnimi sovražniki in sklenitvi miru, je nastopila doba okrepitve in ureditve novega stanja.

Srbijo, ki je največ pretrpela in katero je sovražnik prvo napadel z namenom, da uniči njeno neodvisnost in jo podjarmi, je doletela sreča, da jo ne more rešiti samo sebe, ampak doživlja tudi razpad dednega sovražnika in uresničenje svojega najvišjega narodnega ideala:

Oslobojenje in ujedinenje našega troimenega naroda.

Po sklenitvi senzermske mirovne pogodbe, s katero je priznano ujedinenje in sicer »Trajno ujedinenje« s Srbijo z namenom, da se ustanovi neodvisna jedinstvena država pod imenom kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, je nastopila doba mirnega dela in ureditve naše države. V prvi dobi silnega navdušenja naroda radi uresničenja njegovih idealov, se žalibog mnoge stvari, ki bi se morale takoj urediti, niso rešile. Toda sedaj, gospodje poslanci, ko imamo ustavo, ne bo prekasno, ako izkoristimo čas, prežeti pripravljenosti, da je prva in sveta dolžnost nas vseh, da čuvamo narod in državo pred nevarnostjo in sovražniki in da uredimo državo po želji naroda. Zato je potrebno, da se ločimo rešitve onih poslov, ki so pod vplivom razmer postavljeni na dnevni red, ozirajoč se pri tem na stanjanje in notranji položaj, ki je nastal po sklenitvi miru.

Gospodi poslanci! Napačno bi bilo, ako bi bili prepričani, da so se premagane države umirile, se sprizgajale z novimi zgodovinskimi položaji in iskreno priznale nove države, ustanovljene na principih narodnosti. Da je to resnično, se lahko takoj pričamo, če premočimo splošne mednarodne prilike Evrope.

Nobena izmed premaganih držav se ni neoporečno izpolnila svojih mirovnih obveznosti, ampak odlašajo izplačila z raznimi izgovori, zahtevajo olajšave, podaljšanje rokov in izpremembe. To zavlačevanje je nepotrpno Francijo in Belgijo, da sta sklenili s prisilnimi sredstvi izsiliti od Nemčije izvršitev mirovnih obveznosti. Toda okupacija Porurnja in njegove okolice je izzvala posilni odpor delavstva in industrija, posebno administrativnih nemških uradnikov, kar je imelo zopet za posledico ostrejšo mere od strani okupacijskih čet, da se tako zlomi pasivni odpor. Spor med Francijo in Belgijo na eni in Nemčijo na drugi strani za izpolnitev mirovne pogodbe, vzemirja javno mnenje po vsem svetu. Ker pa je Srbija doprinesla še večje žrtve kakor Francija in Belgija, je najbolj interesirana na tem vprašanju, ker je od njegove rešitve odvisno izplačilo 5% vojne odškodnine od svote, ki jo mora plačati Nemčija. Ojunačeni vsled postopanja Nemčije sta tudi Madžarska in Bolgarska zahtevali, naj jima zavezniki klajšajo izplačilo vojne odškodnine tako, da se podaljša rok in omo-

J. W.

Pismo iz Srbije.

V Beogradu, sredi maja 1923.
Gospa Nuša! Upam, da mi ne zamerite, če Vas ogovarjam kar z Vašim pravim imenom brez spoštljivega atributa. Pred par dnevi mi je prišel tu v Beogradu pred oči slovenski članek, v katerem se prerakajo o naslovih, ki pritičejo ženski. Če bi Vas nazival »milostivo«, bi mi utegnil kdo očitati starokopitnost. Da se izognem temu očitku in ker Vas poznam kot pametno žensko, ki dobro loči bistvo od vnanjosti, vem, da sprejmete moj ogovor brez zavzetja in užaljenosti. Da bi bile vse naše milostive toliko vzvišene!

Torej: gospa Nuša! Ko sem se odpravil na pot v Srbijo, ste mi dejali, naj vam o priliki povem, kaj bom doživel, zlasti če bo kaj zanimivega. Ni lahko ustreči taki želji. Zakaj nas moške, zlasti če se nam je tekom desetletij ustalilo naziranje o svetu in ljudem, marsikaj zanima, kar utegne biti ženski, najsi je tudi v tej meri izobrazena in načitana, kakor ste Vi, malo pomembno, dočim smatrate Vi za važno ali vsaj interesantno, kar je nam prosvetljenjem irelevantno brez globljega pomena, jedva vredno, da se mi-

mogrede omeni. Evo Vam Einsteinove teorije v malem!

Ne hudujte se, gospa Nuša! Moral sem malo pomoderovati, da vnaprej otopim ost Vašim pišcam, ki me bodo zadevale, če ne zadovoljim Vašemu pričakovanju...

Vi še niste bili v Beogradu, dasi sicer radi in z užitkom potujete; jaz pa bivam sedaj prvič tu.

To Vam je kraljevsko mesto, velegrad bodočnosti! To prerokovanje izhaja iz mojega iskrenega prepričanja, ki se je spočelo ob ranem solnčnem jutru, ko sem uzrl konture beogradske izmed lahnih meglic, dvigajočih se iz nad motne Save, preden se zateče v obem majke Donave. Predočite si do 50 metrov visoko položeno brdo, ki se vrti s svojim skrajnim koncem, s staroslavni Kalemegdanom, v nedrje Save in Donave, in se razteza v drugi smeri doli proti Topčideru, brdo, vse od savskega obrežja po brebrih in po hrbtu pozidano z belimi poslopji, preprostimi hišami in visokimi palačami. Vrhnji obris mesta, kakor se odraža na sinjem horizontu, je stokrat lomljena črta, iznad nje pa moli edina cerkevna stavba s svojim ličnim zvonom, saborna cerkev beogradska. Nehote sem iskal in zdi se mi, tudi našel enačico k tej sliki:

pogled na Hradčane z vltavske obale. Hradčani v večernem, Beograd v jutranjem solncu: oboje slast za oči!

Brzovlak drdra po novem železnem mostu, ki veže prečanska tla s srbsko zemljo. Edina trdna prometna vez, ki drži iz Srbije v evropski svet. Ko so razrušili del tega mostu in promet na njem ukinili, je bilo s tem dano znamenje za pričetek dalekosežnih vojnih dogodkov: tu se spajata dva sveta, evropski vzhod in zapad, ki sta si v marsičem tako različna, a jima je, kakor se zdi, poslej usojeno, da se bosta tu trajno prelivala drug v drugega. Zakaj Sava in Dunav sta posilimala le še historična meja nekdanje dunajske oblasti in Dušanovega carstva, v resnici pa bo Sava le žila dovodnica, izvirajoča izpod Triglava, vodeča v srce naše ujedinenje države, v Beograd; Dunav pa bo posredoval med vnanjim svetom, obiljavajoč najrodovitnejše predel naše kraljevine: Baranjo, Bačko, Banat in Srem, ter raznašajoč njih bogastvo v Madžarsko, Avstrijo, Bavarsko, v drugi smeri pa tja do Črnega morja.

Se bolj se mi je utrdilo prepričanje o velikem pozivu Beograda v teh treh dneh, odkar v njem bivam. Naša bela Ljubljana Vam je pravcato provin-

cialno mesto v primeri s tukajšnjim vrvenjem in prometom po ulicah, trgovinah, restavracijah, sploh povsod, kjer se javlja čvrsto utripajoče življenje prerajenega in pomlajenega mesta. Po Terzijah in kneza Mihajla ulici vam drvé avtomobili in kočije — dasi pokazuje leseni tlak mestoma prav neprikljone kotanje — po trotoarju pa hiti po poslih več moški ko ženski svet ali pa se šeta beogradska gospoda: dame v elegantnih, že poletnih »haljah« in tudi gospodje ne zamemarijajo prav v ničem svoje vnanjosti. Seveda je med njimi opaziti dokaj jare gospode, dokaj talmi-elegance, zlasti med moško mladino, ki spominja na proslule zagrebške »fičiričce«. Pa saj to ni le beogradska posebnost, tako »nadebudno« mladino obeh spolov lahko opazite tudi na ljubljanski promenadi in v naših kavarnah. Tistih kratkih kril, nad kakršnimi se je z dobrodušnim sarkazmom zgrajal naš pokojni dr. Tavčar v svojem listku »V Beogradu« — bilo je to v »Sl. Narodu« januarja 1921 — ni več dosti opaziti. Naravno: zavladala je dolgokrila moda in tudi Beograd se ravna po njej.

Na koketnih glavcih — žal, da so jim lica preveč lepotičena in barvana, kar se protivi zdravemu moškemu okusu — pa čepa najmodernejši Tutank-

hamon-klobuki. V kaki zadregi bi bili letos modni izumitelji, če bi grobnica starodavnega Faraona s svojimi šarvitimi mumijami ne bila poživila njili sicer bujne iznajdljivosti! Znamenje časa: kultura sive davnine se izrablja kot modna senzacija.

V Beogradu sploh nisem videl dosti seljaške noše, kvečjemu na »pijaci«, kamor prinašajo dopolndne kmetije in kmetice svoje pridelke, ali pa na glavnem kolodvoru, kadar prispe kak potniški vlak iz notranje Srbije in se iz njega uspe množica kmetijskega ljudstva v opankah in raševinah. A vsi ti se skoraj porazgube po vnanjih mestnih »kvartih«, dočim izkazuje notranji Beograd ves dan svojo a la franca-vnanjost.

Živahnost družabnega prometa se stopnjuje proti večeru. Tedaj pa zasvirajo po mnogobrojnih kavarnah, gostilniških in hotelskih vrtovih godbe na violi: tu oddelki gardne kapele, tam ciklone in zlasti ciganske kapele. Rečl Vam moram, da me je taka večerna razigranost kar iznenadila. Srbe poznamo pri nas le od resne, ozbiljne plati, tu pa se pojavlja njih veseljaška ubranost. A ne mislite, da si jo netijo šele z izdatnim uživanjem vina in rakije! Nikakor: srebljejo črno kavo ali

točji najetje inozemskega posojila. Vsi ti pojavi naj nam bodo opomin, da se ne vdomamo brezbrzičnosti. Naša dolžnost do naroda, ki je toliko žrtvoval za osloboditev in vredenje, je zato, da čimprej rešimo razne neodložljive državne potrebe.

Kraljevska vlada, ki je odgovorna za sigurnost države in ohranitev miru, se je zato potrudila, da je stopila v zvezo z ostalimi državami, ki jim grozi ista nevarnost. Delujoč v duhu miru in pravice, je kraljevska vlada predložila narodni skupščini

I. zakon o narodni vojski.

ki skrajša posameznim vrstam rok službovanja, s čemer pa ne bo zmanjšana sposobnost in pripravljenost vojske.

V dosedaj sigurnosti in neodvisnosti na znanj pa so treba rešiti še razne druge zakone, ki so isto tako važni pogoj za nacionalni obstoj in razvoj države in za njeno notranjo konsolidacijo.

Tako moramo pristopiti izenačenju onih zakonov, ki so najvažnejši za državno življenje. V prvi vrsti gre za

II. zakon o državnih uradnikih.

Uradništvo predstavlja državne organe, od katerih vestnega, marljivega in poštenega dela so odvisni mir, red in zadovoljnost državljanov. Vlada bo zato še to sezišjo predložila zakon o činovnikih gradjankega reda, o ureditvi invalidskega vprašanja, da se tako oddolži napram žrtvam svetovne vojne.

Rešiti treba dobrovoljsko vprašanje s kolonizacijo dobrovoljcev v opustošena kraji. Med vsemi zakoni, ki jih namerava rešiti skupščina, pa zavzema prvo mesto

III. zakon o izenačenju davčnega sistema.

Vsi državljani naj plačajo davke po svojih davčnih sposobnostih, da bo tako mogoče kriti potrebne državne izdatke.

Gospodilje! Dovolite, da imenujem zakonske projekte, o katerih smatra vlada, da jih je treba re-

šiti čimprej. Ti bi bili: 1.) zakon o uradnikih in drugih državnih uslužbencih v zvezi s redukcijo; 2.) zakon o vojski in mornarici; 3.) proračun za leto 1923/24 s finančnim zakonom in določitev rednih in izrednih doklad na obstoječe stavke, dokler se ne izvede zakon o izenačenju davkov za celo državo; 4.) zakon o invalidih; 5.) zakon o izenačenju srednješolskega pouka v državi in ustanovitve gospodarskih šol; 6.) zakon o izenačenju sodniškega položaja; 7.) zakon o organizaciji sodnikov radi izenačenja pravosodnega položaja; 8.) zakon o prometnem oseboju, o zemljoradniških kreditih, o zavarovanju posevkov in vinice; 9.) zakon o gradnji cest, o ureditvi agrarnih odnošajev in naseljevanja; 10.) gospodarski zakon in zakon o pogozdovanju; 11.) zakon o ureditvi centralne uprave, o zmanjšanju števila ministrov; 12.) zakon o štampu, društvih in zborovalni svobodi; 13.) zakon o upravi in samoupravi mest; 14.) zakon o prenosu zemljskih ostankov umrlih in padlih med vojno v inozemstvo.

Na vse te zakone vlada vlada veliko važnost in naša želja je, da se vsi ti projekti izvrše v prvi skupščinski seji. Da tako znatno doprinesemo k notranji konsolidaciji in omogočimo, da se potem skupščina posveti trgovskim, prometnim in ostalim vprašanjem.

Po prečitani vladni deklaraciji je skupščinski predsednik odredil 15minutni odmor, nakar so sledile volitve v odbor, ki ima proučevati od volnega ministra predloženi zakon o organizaciji naše narodne vojske. V ta odbor je bilo izvoljenih 11 radikalov, 5 demokratov, 2 klerikalca, 2 muslimana in 1 zemljoradnik. Ker je bil s tem dnevi red večerajšnje plenarne seje izbrpan, je predsednik sejo zaključil in določil prihodnjo za ponedeljek 4. t. m. ob 9. d. polnoč.

Na ponedeljkovi seji se prične v glavnem generalna debata o vladni izjavi.

Stanje hrvatsko-slovenskega šolstva v Istri in Trstu z okolico.

Eno najbolj razveseljivih dejstev je bilo pred vojno naše bujno se razvijajoče šolstvo v Primorju.

Eno najbolj žalostnih dejstev pa je danes naše propadajoče in skoraj že uničeno šolstvo v Primorju. In najbolj žalostno pri tem je to, da se je pogubna izjemna izvirila brez naše krivde in čeprav je storil naš narod tam preko vse, kar je sploh mogel, da bi jo odvrnil. Toda laški plan italijanizacije naše ljudstva je zahteval odpravo naših šol in ta načrt se je izvedel in se še izvaja tako sistematično, da bi se v resnici mogli od Italijanov naučiti, kakšne uspehe da se doseže, če je narodna obramba smotrna, sistematična in dosledna.

Pa razgrnimo najbolj žalostno statistiko, statistiko o današnjem stanju hrvatsko - slovenskega šolstva v Istri ter Trstu z okolico.

Na istrskem otočju je bilo pred preobratom 19 naših ljudskih šol, od katerih je bilo 5 družbin in sicer na Čresu, v Ustrinjah, Nerezinah ter Malem in Velikem Lošinju. Poleg tega je bilo na istrskem otočju 7 družbin otroških vrtcev (Črez, Nerezine, Uniže, Čunski, Susak in Mali ter Veliki Lošinj). Vse te šole, vsi ti otroški vrtci so poitalijančeni, samo Orlice in Illovič (na najjužnejšem otoku, ko po pomoti) imata še hrvatsko šolo, če ne štejemo šole v Susaku, ki je utrakvistična, kar je pravzaprav isto ko poitalijančena.

Izguba na istrskem otočju znaša torej 17 ljudskih šol in 7 otroških vrtcev.

Puljski okraj. Tu smo imeli 38 ljudskih šol, od katerih je bilo 8 družbin, in sicer v Pulju (6), v Banjolah in Bahordičih. Pulj je imel poleg tega družbin otroški vrtec. Od vseh teh šol je 29 poitalijančenih (med njimi družbini šoli v Banjolah in Bahordičih, 7 zaprtih (6 družbin v Pulju in 1 v Pomjanu), in dve sta utrakvistični (v Smoljani, Alturini, ki pa je najbrže že poitalijančena). Otroški vrtec v Pulju je poitalijančen.

V puljskem okraju je naše šolstvo torej docela zatrto in od 38 šol ni nam ostala niti ena.

pijo vino v skromnih merah ali pivo Vajfertovo in Bajlonovo, zgolj domači izdelek. Pijanega človeka doslej sploh nisem opazil in tudi tistega kravičevega vpitja, ki ga moramo čuti na naših ljudskih veselnicah, v Beogradu nisem dožal, dasi me je večerna pot privedla tudi mimo pristaniških gostin, kjer se običajno zbira kaj pisan svet.

Kako natvno iskreno se zna preprosti narod zabavati, sem opazoval snoči na Markovi »slavi«, ki se vrši že drugi dan na Starem groblju onkraj dvora in nove parlamentarne palače. Tu vam je bil pravcati semenj: vrtiljaki, kolibe, polne raznih žudežev, pivske lope, slaščičarne, čevapčiči in razni žigi, gosti in cimbale, gneča veselega, radovednega in radoglednega sveta, a nad vsem vrvežem je vladala nekaka prazniška ubranost.

Cerkvica Sv. Marka, po družnične saborne cerkve, je bila na stečaj odprta. Migljalo je v njej, gorečih sveč in svečic. Bog zna, kake zaoblube darovalcev so trepetale v teh plamenčkih. Onazim v steno vzdignjen spomenik. Čitam napis: zavem se, da stojim nad grobnico kralja Aleksandra Obrenovi-

ča in njegove žene Dage. Padla sta — tako čitam — »od zločinaške ruke«. Čudim se — in Vi tudi, gospa Nuša, kaj ne, srbski liberalnosti. Kdo drugi bi si lične obsojbe ne trpel vrezane v kamen in izpostavljene narodu v spogled, če ne v spotiko. Ej, več svobode je med brati Srbi, kakor je nim našli kratkovidci prisojajo. V kratkem mine dvaset let po tem kritičnem dogodku. Ko liko krvavih dogodkov je med tem preživel srbski narod, koliko žrtve je moralo doprinesiti, koliko trpljenja je moral doprinesiti, koliko trpljenja je Penis prerodil in započel novo dobo svoje zgodovine, katere smo deležni sedaj tudi mi.

Staroga konaka, kjer se je bil svršil tisti krvavi čin, ni več. Na njega mestu pa se dviga novi kraljevski dvor, na stenu mu plapolajo svileni kraljevski barjaki. Kralj Aleksander Karagjorgjevič je doma, kraljica pa se mudi še v bajnem Dubrovniku.

Letos nameravate tudi Vi tja na solčno obalo. Jaz bi tudi šel, če —

Drugič še kaj o Beogradu. Zdravstveniki

En učitelj pride torej na 122 otrok. Kako naj bodo pri takih razmerah doseženi uspehi, more presoditi vsak.

Koprski okraj. Pred vojno je bilo tu 62 hrvatsko - slovenskih ljudskih šol. Od teh je poitalijančenih 15 (Sv. njač, Grimalda, Draguč, Hum, Račice, Ročpolje, Sv. Peter, Krtavce, Koštabona, Puča, Pomjan, Boršt, Kastel, družb. Senjak, družbina šola in Sv. Lucija družb.). 6 je zaprtih (Koper, Gažon, Pregara, Salež, Račja vas in Gorenja vas, 4 so deloma zaprte ali poitalijančene (Krvavi potok, Dolina, Buzet, Vrh), ostale so še naše. Za nje pa je ravno tako preskrbljeno, ko za one v Pazinskem okraju. Le par primerov. V Truskuh je 160 učencev, 1 učitelj, v Tinjanu 102 učenca, 1 učitelj, v Predloki 240 učencev 1 učitelj itd. — Vrh vsega pa so Italijani ustanovili še 8 novih lastnih šol (Dekani, Padena, Nova vas, Korte, Manžan, Sergaši, Sočerga, Vrh), ker vsled bližine Trsta očividno ne mo-

Telefonska in brzojavna poročila

Finančni odbor.

RAZPRAVA O NAKNADNIH IZREDNIH KREDITIH. — PRVI NASTOP KLERIKALCEV PROTI RADIKALOM.

— Beograd, 2. junija. (Izv.) Včerajšnja seja finančnega odbora je bila v vsakem oziru zelo značilna. Pod predsedstvom Dobre Mitroviča je finančni odbor pričel generalno debato o zakonodarni načrtu glede odobrenja naknadnih izrednih kreditov v znesku 1 milijarde 200 milijonov. Tekom debate je prišlo v razpravo vprašanje izplačila nadur učiteljem na Trgovski šoli v Ljubljani, dalje je bilo v razpravi vprašanje povračila izgube pri valutnih diferencah, ki so jih utrpeli slovenske posojilnice, včlanjene pred vojno pri graški posojilniški zvezi, dalje se je tudi raz-

motiralo vprašanje o povračilu škode, ki so jo napravili Nemci l. 1919. v Mežiški dolini.

Razprava o naknadnih izrednih kreditih pa je pokazala, da je treba smatirati za gotovost, da je radikalno federalistični blok razbit. Značilno je, da so klerikalci glasovali proti vladnemu predlogu in je bil zakon o izrednih kreditih sprejet s 17 proti 13 glasovom. Za zakon so v odboru glasovali radikalci, džemijet in Nemci, proti zakonu so glasovali demokratje, klerikalci in zemljoradniki. Velčina finančnega odbora je zakon sprejela.

Razdor med Radićem in dr. Korošcem.

KLERIKALCI NEZADOVOLJNI Z RADIĆEVO PROPAGANDO V PREKMURJU IN V SLOVENIJI.

— Beograd, 2. junija. (Izv.) Dva vodilna beogradska lista »Politika« in »Vreme« sta priobčila kratke, a zanesljive informacije o nezadovoljstvu in diferencah, ki so nastopile med Radićem in dr. Korošcem. Ta poročila se tudi popolnoma skladajo z informacijami, ki jih je dobil vaš dopisnik iz klerikalnih krogov. »Politika« je med drugim včeraj naglašala, da so vezi med dr. Korošcem in Radićem precej zrahline in da med njima ni več tako prirskega občevanja. Kot razlog naveda »Politika« shode, ki jih je priredil Radić v Prekmurju in na katerih so Radićevi agitatorji zelo ostro nastopili proti SLS. Klerikalci so zaradi tega zelo ogorčeni, ker je Radić na ta način oškodoval klerikalne strankarske interese. Isto slično

informacijo je priobčilo tudi radikalno »Vreme« ter je konstatiralo, da so postali odnosi med Radićem in Korošcem zelo hladni. To je tudi splošno opažati. Radić je v Prekmurju začel zelo ostro kampanjo proti SLS.

— Beograd, 2. junija. (Izv.) Po informacijah vašega dopisnika odgovarjajo poročila o diferencah med Korošcem in Radićem popolnoma resnici. Klerikalci so prišli sedaj v tako situacijo, da je razdor med Radićem in revizionističnim blokom zadeva kratkega časa. Revizionisti absolutno niso zadovoljni s političnim nastopom hrvatskih republikancev. Muslimani sploh že nočejo več razgovorov z Radićem. V slični položaj kot muslimani so prišli tudi poslanci SLS.

OBNOVA RAIKANSKE ZVEZE.

— Pariz, 1. junija. (Izv.) Listi reproducirajo radiografsko vest družbe »Transatlantic Radio« iz Lausanne, da tam zastopniki držav male antante zelo delujejo na to, da se ponovno sklene zveza balkanskih držav. Grški minister Aleksandris je odpotoval iz Lausanne v Bukarešto in za tem potu v Beograd. Grški zunanji minister se bo z romunsko in jugoslovensko vlado posvetoval o načrtu za vsprejem Grške v malo antanto. Pozneje naj bi sledila ustanovitve zveze balkanskih držav, v katero naj bi pristopila tudi Poljska.

KONFERENCA MALE ANTANTE.

— Beograd, 2. junija (Izv.) Zunanje ministrstvo je prešlo pred dnevi kratko obvestilo našega poslanstva v Parizu, da je francoska vlada izrazila željo, da se ob prihodni obiska predsednika Češkoslovske republike Masaryka v jeseni sestanejo v Parizu zastopniki držav male antante na daljšo konferenco. Te konferenci naj bi sledila še poprečna predkonferenca v Beogradu. Na teh konferencah se ima predvsem razmotrivati vprašanje reparacij, ki jih ima Nemčija izpolniti napram zavezniškim in državam male antante. Romunska vlada je po poročilu iz Bukarešte zaprosila da države male antante točno opredelijo svoje stališče glede reparacij. Zela romunske vlade le, da se točno določijo smerne linije politiki male antante.

PARITETNA KOMISIJA.

— Rim, 1. junija (Izv.) Italijanski tisk priobčuje kratka poročila o prvem ponovnem sestanku paritetne komisije. Vsa poročila naglašajo, da obstaja med obema interesiranimi državama še vedno znatne diference. Na sestanku v Rimu do danes še ni prišlo do oficalnih posvetovalnih glede rešitve in ureditve reškega problema, marveč še vedno obstoje preliminarni razgovori. Do zbilžanja obeh stališč je še daleč.

ZASTUPNICA FRANCOŠKE VLAD.

— Pariz, 1. junija (Izv.) Po burnih priporočilih, katerim je bil predmet vodja francoskih radikalstov Daudet, je zbornica sprejela dnevi red, a katerim se izvzema vladni zastupnik. Za zastupnika je glasovalo 343 poslancev, proti pa 181.

ANGLIJA IN ITALIJA NA STRANI MADŽARSKE.

— Budimpešta, 1. junija (Izv.) Graf Bethlen je imel na zborovanju ministrstvalnih strank govor, v katerem je povedal, da njegova pot v Pariz, London in Rim ni imela zaščitnega uspeha. Ali vendar ni iz-

ostal moralni uspeh. Anglija, ki že prispeva h gospodarski obnovi Srednje Evrope, in Italija, ki je pokazala že toliko altruizma in naklonenosti, sta obitubili, da bosta branili madžarsko stvar in sta že formulirali predloge, ki so za Madžare sprejemljivi. To je uspeh dvehletne politike sedanje vlade.

STRAŠEN CIKLON V ITALIJI.

— Palinza, 1. junija. (Izv.) Iz krajev pri Ossoli poročajo, da je strašen ciklon opustošil celo pokrajino. Izginilo je več oseb. Najbrže jih je vihar vrgel v vodo. Mostovi so porušeni, ceste razrte, poškodovana je železnica, številna poslopja, velika škoda je zadela kmetijstvo, ker je ubita velika množina živine.

STINNEN NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

— Praga, 1. junija. (Izv.) Brnske »Lydove Noviny« poročajo, da se nemški industrialec Hugo Stinnes zelo trudi dobiti koncesijo za monopol glede produkcije nafte v Češkoslovske republike. Standard Oil Company je dosedaj na Češkoslovaškem imela monopolsko pogodbo za nafto.

92 MILIJARD ZAPLENJENIH V ESSENU.

— Berlin, 1. junija. (Izv.) Včeraj je bil slab dan za nemško marko. Dolar je dosegel višino 70.250 mark in je zaključil s svoto 69.500. Sterling je prišel na 323.000 in je zaključil s 324.000. Poskus intervencije državne banke je bil brezuspešen. Bale je vrgla Francija na denarni trg 100 milijard mark. Konfisciranih v filijalki državne banke v Essenu in od tod bi izviral večerajšnji udarec na marko. Filijalka v Essenu ima velike denarne zaloge, ker je tam finančno središče za vso pokrajino. Samo plačila med znalo vsakih 10 dni nad 50 milijard mark. Francoska tajna policija je v soboto na zviti način premagala vse ovire za vstop v filijalko, udrila v njo in odnesla 92 milijard in 200 tisoč mark. Od marca do konca maja je bilo zaplenjenih okoli 130 milijard mark.

VESTI IZ ITALIJE.

— Rim, 1. junija. (Izv.) V poslanski zbornici je vrgel neki znan anarhist iz Neaplja med poslance celo kopo malih letakov, ki vsebujejo žaljenje Mussolinija in fašistov: Mussolini je uničil vsako svobodo, organizacijo, tisk, ukinit zborovalno pravico itd. Letaki vsebujejo najbrže posvetovalne za Mussolinija. Anarhisti so aretirani. — V poslanski zbornici odmevalo v vsaki seji lokalni konflikt, v katerih se poslanci raznih strank hudo zmerjajo med seboj. — Zbornica je pričela razpravljati o reformi zakonov. — Podtisk Corgini je moral odstopiti, ker je bil tako predrzen, da je čestital posl. Misurinu po njegovem proti Mussoliniju naperjenem govo-

ru. — Naučni minister Gentile, pripadajoč doslej liberalni stranki, je poslal predsedniku Mussoliniju pismo, s katerim naznanja svoj pristop k fašistovski stranki. — Poslanec Misuri, ki je bil napaden zbog zgovora govora proti fašizmu, je že zapustil bolnico in je izven nevarnosti. — Po sedanjih dispolicijah vlade bo do 30. septembra 12 vpokejenih okoli pet tisoč ljudskošolskih učiteljev.

POŽAR UNIČI PETROGRADSKO OPERO.

— London, 1. junija. (Izv.) Po poročilih iz Petrograda je te dni velik požar popolnoma uničil bivšo carsko opero. Več oseb je bilo pri tem težko ranjenih.

ANGLEŠKO-SOVJETSKI ODNOSI.

— London, 1. junija. (Reuter) Bivši angleški poslanik v Petrogradu Buchanan je na večerajšnji seji angleških upnikov Rusiji izjavil, da s sedanjo rusko vlado ni mogoče skleniti nobene pogodbe dotlej, dokler ona ne ponudi popolne garancije in ne plača angleškim državljanom vsega dolga. Odgovor, ki ga je izročila angleška vlada sovjetskemu zastopniku Krasinu, in ki se tiče angleško-ruske trgovinske pogodbe, je vzbudil veliko zanimanje spodnje zbornice. Angleški gospodarski krogi so prišli do spoznanja, da trgovinska pogodba daje več ugodnosti Rusiji kakor angleški. Iz statistike izvoza in uvoza je razvidno, da bi Angleška ne pogrešala baš mnogo trgovinskih stikov z Rusijo. Državni podtisk Mac Neill je na podlagi uradnih podatkov prišel do zaključka, da bi angleška trgovina ne trpela nobene škode če bi pogodbe med obema državama sploh ne bilo. Iz tega sledi, da je pogodba z Rusijo brezpomembna. Na tem stališču stoji tudi angleška trgovska zbornica, ki se popolnoma strinja z vlado. Vendar pa je Mac Neill izjavil, da vlada nima namena razveljaviti trgovinske pogodbe s sovjeti.

VELIKA SUŠA NA MADŽARSKEM.

— Budimpešta, 1. junija. (Izv.) Po poročilih iz province je nastopila velika suša na vsej ogrski ravnini. Termometer že sedaj zaznamuje vročino 30° C. Uspehi žetve so postali zelo dvomljivi.

FRANCOŠKI PRORAČUN.

— Pariz, 31. maja. (Izv.) Senat je danes sprejel proračunsko dvanajstino za mesec junij z 282 glasovi proti 2.

SOVJETSKA ŠPIJONAZA V FRANCIJI.

— Pariz, 31. maja (Havas) »Matin« poroča: Tu je bil aretiran nek Rus, ki ga dolže vohunstva. Aretacija vzbujala veliko zanimanje, ker je bil dotični Rus poglavar organizacije, ki je imela svoje mreže razprostrte na francosko armado in mornarico in je pošiljala sovjetski vlad poročila o narodni obrambi. Za drugim Rusom, ki je tudi živel v Parizu in se točasno nahajal v Berlinu, odkoder pošilja korespondenco in dokumente iz Francije v Rusijo, je bila izdana tiralica.

RUIRSKO VPRASANJE IN NAŠA KRALJEVINA.

— Beograd, 1. junija (Izv.) Pri redakciji vladne deklaracije je zunanji minister dr. Ninčić na večerajšnji seji ministrskega sveta predlagal tudi kratek pasus o stališču naše vlade v ruirskem vprašanju.

NAPETOST MED ANGLIJO IN RUSIJO.

— London, 31. maja (Izv.) Čikerin je izjavil, da je položaj med Rusijo in Anglijo zelo resen. Anglija vstaja pri svojih zahtevah glede boljševiške, proti Angliji naperjene propagande v Teheranu in Indiji. Ni izključena možnost, da se prekinejo stiki med obema državama.

TRGOVINA POGODBA MED JAPONSKO IN RUSIJO.

— London, 31. maja (Izv.) Po poročilih iz Tokija bodo v kratkem zaključena pogajanja med japonsko vlado in sovjetsko Rusijo. V glavnem gre za trgovinsko pogodbo med obema državama. Sovjetska vlada je pripravljena dati Japonski dalekosežne trgovske koncesije v Sibiriji, japonska vlada pa je na drugi strani pripravljena po sklenitvi trgovinske pogodbe priznati sovjetsko vlado tudi de jure.

MEDNARODNA AKCIJA ZA REŠITEV REPARACIJSKEGA PROBLEMA.

— London, 31. maja (Havas.) Reparacijsko vprašanje in problem medzaveznikiških dolgov je stopilo v novo fazo. Antanta namerava sklicati v najkrajšem času konferenco industrijev in finančnikov, ki bi se je udeležila tudi mednarodna trgovska zbornica in druge gospodarske korporacije. Ta konferenca bo razpravljala o reparacijskem vprašanju in skušala na ta ali oni način spraviti s sveta ta pereči problem. Na konferenco pošljejo Amerika, Francija, Belgija, Italija in Angleška po tri delegate. Predsednik zveze angleških trgovskih zbornic Arthur Balfour in Walter Lead se posredujeja pri mednarodni trgovski zbornici, da se tudi ona udeleži konferencie. Med zastopniki Angleške bosta sir Felix Schuster in Kennedy Lee.

VELIK POŽAR V PULI.

— Pula, 1. junija. (Izv.) V vojaški avtomobilski garaži je izbruhnil snovi požar, ki se je hitro razširil, uničil kakih 15 avtov in kamionov ter upepeljalo poslopje. Velika nevarnost je bila za sosednje zgradbe. Škoda je ogromna.

OPERA V PETROGRADU ZGORELA.

— London, 1. junija. (Izv.) Listi poročajo, da je v sredo zvečer zgorela opera v Petrogradu. Vnela se je obleka nekega pevca, ogenj se je naglo razširil po vsem odru in začel kmalu celo poslopje, ki je zgorelo. Mnogo oseb je poginilo v strašnem strahu in pritisku na izhodna vrata.

VPRASANJE KARAGAČA.

— Lausanne, 31. maja. (Izv.) Komisija strokovnjakov glede dolžitve med Grško in Turčijo je danes razpravljala vrnjenje ureditve meja. Sestane se posebna mešana komisija, obstoječa iz zastopnikov Bolgarske, Grške in Turške, ki ima končno veljavno rešiti vprašanje Karagača.

Politične vesti.

— Kaj se uče francoski dijaki o italijanski zmagi. »Rassegna Italiana« pri naša članek, ki se obrača proti francoskim, ker po italijanskem mnenju skrajno krivično presojajo italijansko zmago v svetovni vojni, oziroma jo sploh odklanjajo. Knjiga »Cours d'histoire de France« ima 41 strani polnih zgodovine svetovne vojne, toda nikjer se ni dobilo mesta za pravo besedo o italijanski zmagi. Rečeno je samo, da se Italijani niso brez truda vstali na kraški planoti in ob Soči, potem se pripoveduje, da je Francija, s pomočjo Italije, kljub nezaljubljenim težkočam rešila srbsko armado na albanskem bregu, dalje se navede trikrat italijanski poraz pri Kobaru in zavezniške čete so pripomogle mogočno, da je bil vržen sovražnik zopet za Piavo, zmaga (seveda francoska) je v zgodovini na drobno napisana. Končno so v knjigi pod naslovom »Slavna zmaga« slike vojskovodij in politikov Francije, Anglije, Amerike, Belgije in Srbije, italijanskega vojskovodje in politika pa ni nobenega. To je vrhunec razžaljenja za Italijane. Pričakuje se nova polemika radi zmage na Pavi.

— Za katero ceno? O klerikalni politiki razpravlja dr. Sušteršič v »Ljudskem tedniku«. Izjavlja: »Pašić je zadnjič spregovoril le nekaj besedi v narodni skupščini, a to malce besedi nam je povedalo z vso jasnostjo, da stoji vlada g. Pašića trdno na stališču vidovdanske ustave, na stališču narodnega in državnega edinstva. Ker pa se nahaja g. Korošec v tesnem stiku s Pašićem, bi se moglo sklepati, da se je tudi g. Korošec sprijaznil zopet z narodnim in državnim edinstvom. Pravilo zopet, saj je bil on s svojo stranko eden glavnih stvariteljev tega edinstva in njegovo ime se sveti na regentovem proglasu, ki je ob rojstvu naše države ustanovil centralistične smernice za novo državno življenje. Dr. Korošec se torej samo vrača na temelj, na katerem se je prvotno nahajal. Za katero ceno? To utegne pokazati bližnja bodočnost.« — Iz tega bi se dalo sklepati, da je vrgel dr. Korošec preko krova avtonomije in federalizma in da postane v kratkem, kakor nekdanji, zagovornik narodnega in državnega edinstva, — seveda vso to takrat, ko bo klerikalnem zopet dovoljeno po Sloveniji po mili volji žariti in paliti.

— Klerikalne časnikarske hijene. Ko je še v svežem spominu nastop nekaterih naprednih akademikov za čast (kdo se ne bi smejal!) »Slovenca«, je prinesel »Domoljub« z dne 30. maja sledečo hijensko notico o pokojnem Gustavu Pirca: »Gustav Pirca, predsednik Kmetijske družbe, so našli utoplenega v Boh. jezeru. Pokojnik je bil zaradi svojih kupčij, ki so bile navskriž s carinskimi postavami in ki so prišle na dan, zadnje čase čez mero potr. — Bil je velik kmetijski strokovnjak in delavec ter je silno veliko pripomogel k povzdigu slovenskega kmetijstva. Osebnost je bil pokojnik zelo častiljiva narava, svoje visoko mesto je izrabljal za lastne kupčije, v katerih sicer ni bilo prave goljufije, a se vendar službeno mesta ne smejo nikdar izrabljati v take osebnostne svrhe. V političnem oziru je moža vodila osebna častiljivost. Vse to so bile lastnosti, ki so sicer vrliga kmetijskega delavca pogubile. Ali je pokojnik namenoma skočil v jezero, ali se mu je zbledlo, kar je verjetnejše, se ne more dognati. Pokoj njegovi duši! — Če upoštevamo umstveno in tudi moralno kvaliteto »Domoljubovih« bralk in bralcev, potem moramo priznati, da je »Domoljub« naravnost mojstrsko opljuval spomin Gustava Pirca. Ker smo prepričani, da bo za dostojnost tako vneti odbor časnikaškega društva javno ožigosalo hijenstvo klerikalnega »Domoljuba«, pripomb. Dokumentarčno bo dokazano, da se je vsa klerikalna gonja proti Pircu pričela iz umazanih strankarskih ozirov, kako bi z žrtvijo Pirca dobili Kmetijsko družbo v svoje roke. O kakih »kupčijah, ki sicer niso bile prave goljufije«, kakor kleveče »Domoljub«, pri Pircu ne more in tudi ni bilo niti govora. Pač pa je že pred kratkim bilo in bo o takih »kupčijah« v klerikalni Zadrugi zvezi, kar bi mogel, čeprav zelo nerad, potrditi profesor Remic. Pa če prav vedo za to stvar tako klerikalni žurnalisti kakor drugi klerikalni generali, se niti en »proti korupciji tako vnet« klerikalec ne gane. Govoriti o Pirčevi politični častiljivosti je več kot smešno, saj se Pirc v političnem življenju sploh udeleževal ni. Res pa je, da je Pirc bil mož in da se ni pustil tako odriniti in prezirati, kakor se puste drugi. Res je dalje, da si je nakopal Pirc nepopisno jezo klerikalcev, ko je s svojim delom bistveno pripomogel, da je prišla Kmetijska družba iz klerikalnih rok v napredne. Še večjo jezo pa si je nakopal s tem, ker ni pustil, da bi Kmetijska družba zaradi Gospodarske zveze opustila blagovni promet. Čast Pirca, pa tudi pok. Lampetu, da sta to preprečila, ker sta rešila s tem slovenskemu kmetu milijone! — O klerikalni denunciaciji carinaric, o ostalem ozadju Pirčeve afere kakor tudi o aferi sami bodo imeli klerikalni moralisti še dosti pril-

ke, da odgovarjajo. Zlasti zategadelj, ker bodo pri tem prišli še prav čedne stvari iz klerikalnega gospodarstva na dan. Končno ugotovljamo še eno. Odgovorni urednik »Domoljuba« je poslanec Anton Sušnik. Pod varstvom poslanske imunitete se torej pri klerikalnih ne obrekujejo le živih, temveč tudi kleveče spomin mrtvih. Morda bi odbor Jugoslovenskega novinarskega združenja, sekcija Ljubljana, imel toliko sile, da bi odpravil odgovorno uredništvo poslancev? — Smo trdno uverjeni o tozadevnih energičnih korakih.

— Zanimiv dr. Kramarjev govor. Zadnjič nedeljo je priredil dr. Karel Kramar velik shod v Košicah na Slovaškem, na katerem je imel veleznimiv političen govor. Dr. Kramar je izvajal med drugim: »Mi smo napravili volilni red tako, da bi ne bil na škodo niti Nemcem niti Madžarom. Danes vidimo, da so Nemci in Madžari napolnili parlament v takšnem številu, da se moramo naravnost bati za vladno večino. To so uspehi takozvanega »demokratizma«. Pravico in dolžnost imamo, da ščitimo državo proti raznarodovanju. Žalibog nimamo tega daru, da bi delali politiko trde roke, toda odvaditi se moramo delati stvarno slabo sentimentalno politiko in se pri tem vedno bati, kaj bo k temu reklo inozemstvo. Mnenja sem, da je vsekakor važneje, da raje pri vsem na to mislimo, kaj poredi k temu narod. Težkoče, ki jih sedaj preživljamo, ne nosijo samo narodnega značaja. Gospodarske težkoče so mnogo kritičnejše. Razumem, da je Slovaki nekoliko neprijetno, ako primerjajo davke iz časa madžarskega gospodstva z današnjimi. Pod Madžarsko so naravno plačevali zelo malo, ker smo mi to plačevali. Mi smo oddajali 68 % vseh davkov. Madžari pa samo 32 %, zato jim tudi ni bilo treba izterjati velikih davkov. Med vojno so pri nas rekvirirali, na Slovaškem pa ne. Povsem naravno je, da se morajo v novi državi vsi davki enakomerno razdeliti. Da so ti davki danes preveliki, se imamo večinoma zahvaljevati takozvani rdeče-zeleni koaliciji. Slovaki niso bili ravno najzadnji, ki so s svojimi glasovi podprli to koalicijo. Glede javnega narodnega vprašanja je izjavil dr. Kramar: »Nobenega dvoma ni, da nam Poljaki ne morejo ničesar očitati, da bi ne želeli njihovega prijateljstva. Da bi pa to prijateljstvo odkupili s kosom naše zemlje, tega pa ne more nihče od nas zahtevati.«

Al. Peterlin - Batog.

OB PRENOSU JUDENBURŠKIH ŽRTEV V DOMOVINO.

I.

Kaj, žena, strmiš
na krste te;
zakaj solziš
grenke solze? —

Junakov kosti
v teh krstih leže,
katerim prezgodaj
je zastalo srce...
Oh, koliko pač gorja
rodila njih je smrt;
oh, koliki up srca
njih svojcem s tem je bil strit! —
In jača srčno bol
še bolj mi spomin,
da tujec ohol
jim zadal je smrt
in tuja zemlja pogin;
da pohod domov jim bil je zaprt,
ko nam se porajala
in že nas naslajala
je zorna prostota!... —

II.
Glej, žena, danes doma so
junakov kosti,
in vsa domovina
mučence svete slavi...

O, znali so dobro,
da zaželeni pride dan
le preko njih smrti
do rodnih poljan!
Saj zarja večerna
solnčno jutro obeta:
tako nebo poročila
njih kri je sveta
oni veliki dan;
iz te krvi pa rodila
se solnčna je naša prostota! —

Zato preveč ne žaluj!
Le občuduj:
Kako jim bila jedin
je za to smrt ukaz
ljubezen do domovine! —

Pa čuvaj najlepši na nje spomin:
da vzgajaš vsak čas
tako svoje — sine! — — —

Jutri, v nedeljo, dne 3. junija t. l.

razvitje naraščajkega prapora

»SOKOLA II« ob 12. uri na Kongresnem trgu. — Popoldne telovadba v Hribarjevem gaju. —

Povratek v domovino.

Po triumfalnem pohodu od obmejne postaje št. II skoz domaćo zemljo, ki je bila vsa posuta s cvetjem in tiho narodno radostjo, so prispeli zemski ostanki judenburških žrtv in Ivana Endlicherja večer ob treh popoldne v Ljubljano. Ker odbor za prevoz žrtv ni pravčasno obvestil takajšnje javnosti, da se vrši svečan sprejem že ob prihodu, so prispeli na kolodvor samo člani odbora, zastopniki mestne oblasti dr. Zarnik, delegacije akademске mladine ter nekaj občinstva, ki je vedelo, kdaj prihaja vlak z narodnimi mučniki. Voz s krstami je bil ves v zelenju in cvetju, na strehi napis »Judenburške žrtve«, krste pa so bile popolnoma pokrite s svežimi vencami in cveticami, ki so jih poklonila žrtvam med potjo razna narodna društva, zastopniki oblasti in šolska mladina. Samo vencev je bilo v vozu nad 100. Na kolodvoru so se poklonili prahu za svobodo »radlih sinov našega naroda navzočih članov odbora za prevoz in ostale deputacije, kakor so voz postavili na stranski tir, kjer so krste ostale do današnjega jutra, ko so jih prepeljali v avlo Narodnega doma. Narodni dom predstavlja danes v žalne zastave ovito in s cvetjem okrašeno svetišče, kamor prihajajo mnogobrojni domačini in zastopniki z dežele, da se poslove od dragih, zločinško umorjenih junakov. Šest krst stoji v vozi, ki je zastarta v črni pajčolan. V sredini počivajo kosti Endlicherja in Hafnerja, na levi strani Stefanija in Roglija, na desni pa Možine in Davtoviča. Vence, šopkov in cvetlic je na njih in okrog nebroj. Ob devetih zjutraj so se odprla vrata Narodnega doma in trumoma so začeli prihajati v hram, kjer počivajo prvobitniki za naše osvobodjenje in ujedinjenje, častilci najrazličnejših stanov. Ob krstah stoji častna straža akademске in srednješolske mladine, stoje oni, ki so poklicani, da dovrše veliko delo mirno spretnih mučnikov. Vencev in cvetja je od trenutka do trenutka več. Prihajajo svobodni sinovi in hčere našega naroda s povečanimi, otožnimi očmi, iz katerih odseva obnemih laka pritajena radost, da se po dolgi letih lahko poklonijo pred onimi, ki so šli zanje v smrt, polagajo na krste znake svoje globoke in iskrene hvalečnosti, odhajajo, na njihovo mesto pa stopajo zopet drugi. Skrivnostna tišina in mir vlada v tem narodnem hramu, kakor da se prihajajoči in odhajajoči boje motiti prah svojih plemenitih junakov v večnem spanju. Le ena radostna zavest odseva na obrazih vseh, da smo končno iztrgali iz tuje zemlje ono, kar ni bilo nikdar njena last. Še nekaj trenutkov in domača zemlja bo sprejela v svoje naročje pepel onih, ki so ji bili najzvestejši sinovi.

Glasbeni vestnik

— Pevke in pevci »Ljublj. Zvona«! V ponedeljek, dne 4. junija 1923 točno ob pol osmih zvečer važna skupna vaja. Prav vsi in vse! Odbor.

Kolo jugoslovenskih sester za našo dečo.

Svetovna vojna, ki je zahtevala nebroj nedolžnih žrtv, je ostavila svoje zle posledice, ki se bodo dale popraviti in poravnati šele po mnogih desetletjih. Ko je divjala vojna furja, smo si mislili, da mine, ko mine svetovno klanje, tudi največje gorje. Varali smo se, kajti za nekatere sloje so povojna leta že huiša nego so bila vojna. Naši živelci so bili takrat vedno na poti v pričakanju, razdraženi vsak dan po novih senzacionalnih dogodkih, naša duša pa, plavajoč v nadi na skorajšnji konec vojne in na boljše dni. Vse to je morda pripomoglo, da smo lažje prenašali one težke dni nego prenašamo sedanje čase.

V svetovnem kaosu se je razburkala in razvalnila vse sloveštvo in v tem kaosu je prišlo na vrh mnogo nezdravega, neplemenitega; elementi, ki bi spadali na dno, so se povzpeli na površje, na katerem jih še držijo povojna psohva. Nasprotno pa je morala izginiti s površja ona sloveška struja, ki je od nekdanj blažila in dajala sloveštvo lepo, plemenito lice, za vzgajala in kultivirala. Potisnila je ob ta beda, s katero se mora boriti dan na dan, da si ohrani gošo življenja.

Inteligenca, ki mora imeti svojemu stanu primerno stanovanje in obleko, ki mora vzgojevati svojemu stanu primerno svojo dečo, mora odtrgati od ust in otrokom, če se hoče vsaj za silo obelčiti in obuti. Odtrgati si od ust od najprostejše in najubrednejše hrane, pravi se živeti v pomanjkanju, in državo uradništvo živi faktično v težkem pomanjkanju. Posledice take bede ne morejo izostati. Uradniška deca je slabotna, malokrvna in nagnjena k različnim boleznim, kar potrjujejo tudi šolski zdravniki. Da odpomore vsaj malemu številu teh otrok, je sklenilo Kolo Jugoslov. sester, da odpošlje za šest tednov na sveži zrak 30 otrok, da bi si odpomogli na dobrem in čistem zraku ob zdravi, zadostni in tečajni hrani. Kolo Jugoslov. sester ve, kolike važnosti je zdrav in krepek naraščaj za ves narod in za državo zato hoče izvesti svojo akcijo z lepim uspehom. Nadejamo se, da bo naša javnost uvaževala dobro in plemenito delo Kola Jugoslov. sester ter da bo tudi sodelovala pri tem delu.

V ta namen je Jadranska banka že darovala 5000 Din, naj bi to dobrotnico naše dece posnemali tudi drugi denarni zavodi. Prosimo tudi imovitejše sloje, da bi ne odvrgli naših Kolašic, ko bi morebiti potrkale na njihove duri. Naro, ki ima zdrav in krepek naraščaj, bo močan in poln odporne sile nasproti vsakemu sovražniku, zato bo Kolo Jugoslov. sester obračalo svojo pažnjo predvsem naši mladini, ki je naša usoda in naša bodočnost.

U. B.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 2. junija 1923.

— Kraljev obisk romunskemu dvoru. Nj. Vel. kralj Aleksander I. in kraljica Marija odpotujeta jutri 3. t. m. v Sinaio, kjer obiščeta romunsko kraljevsko dvojico. Naša kraljevska dvojica namerava dne 8. t. m. praznovati obletnico poroke v intimnem krogu kraljičinih roditeljev.

— Univerzitetna reciprociteta. Zvečeli smo, da je francosko ministrstvo prosvete z odlokom z dne 7. februarja t. l. pripoznalo diplomatski izpit (državni izpit) poedinih fakultet ljubljanske univerze kot enakoveljaven s takozvano francosko »licencos«. Ta sklep je za nas velike važnosti, ker daje slovenskim kandidatom, ki so bili pripuščeni prej samo k francoskemu »univerzitetnemu« doktoratu, pravico, da se smejo na podlagi samo svojih domačih diplom neposredno prijaviti k francoskemu »državnemu« doktoratu, najvišji časti, ki jo more dodeliti francoska univerza, in ki jo dosegajo samo najspobosnejši profesorji. Ta vest pomeni velik napredek v bližnjem francoski univerzi z jugoslovenskimi in bo gotovo razveselila naše akademike. Čestitati moramo francoskemu ministrstvu prosvete in hvala mu moramo vedeti za to srečno inicijativo.

— Falfifikatorji zgodovine. Klerikalno časopisje vseh nians se v zadnjem času v potu svojega obraza trudi, da bi dokazalo, da nismo Slovenci nikdar robovali, marveč da smo bili vsikdar vkljub Nemcem in Avstriji svobodni ljudje, ki so si sami krojili svojo usodo. »Slovenec«, zavedajoč se svoje odgovornosti kot službeno glasilo klerikalne stranke, opraviča to posel, da opere zamorca, z delikatno opreznostjo, ker se vendar le ne upa kar na celini falfificirati zgodovine. Zato operira bolj s hrvatsko povestnico in skuša s pomočjo te tako mimogrede tudi dokazati, da i Slovenci niso bili nikdar suženjski razpoloženi. Klerikalna glasila drugega reda à la »Straža« nimajo tako eksponiranega stališča, zato si upajo govoriti bolj odločno. Ti ne samo, da zanikajo, da bi bili Slovenci kdaj robovali, marveč celo ugotavljajo — famozni narodni poslanec prof. Vesenjak je duševni oče te nadvse duhovite ideje — da smo v preteklosti ne samo »prav pošteno razbijali po knjigah zgodovine«, marveč da smo celo s »Krekovo majske deklaracije povzročili zlom solunske in plavske fronte«, z drugimi besedami povedano, da smo mi Slovenci in nihče drugi napravili konec svetovni vojni ter s tem osvobodili ne samo sebe, nego i vse ostale narode... Klerikalni pismonoši, ki oznanjajo ta evangelij slovenskega nadčloveka, sicer dobro vedo, da s temi svojimi krivimi nauki sugerirajo ljudskim masam zgodovinsko laž in da varajo narod, toda kaj jih briga nemoralnost in zavrnjenost takega početja, ko se obenem zavedajo, da s takim laskanjem ljudskim instinktom in človeškemu samoljubju trdo navežejo in priklenijo nase nerazvode mase, ki nikdar ne mislijo s svojo glavo. Kaj čista betvica potrjuje zgodovine, saj namen posvečeno sredstva, kakor to tako pretkano uči sv. Alfonz Liguorij!

— Klerikalci so — slovenski narod? Cetrtrkov »Slovenec« je med drugim napisal tudi stavek: »Slovenski naprednjaki so bili, ki so odlagali v srbske liste največje nečednosti o slovenskem ljudstvu, celo brošuro so izdali za Srbe, da bi slovenski narod oblatili.« — Katera pa je ta brošura, ki klerikalce tako peče. Ne vemo za drugo, kakor knjižico, ki nosi naslov »Dokumenti Koroščeve stranke iz leta 1914«. A kaj vsebuje ta brošura. Ničesar drugega, kakor dobesedno citate klankov in notic iz klerikalnih listov »Slovenca«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Naše Moči« in »Cazaa«, ki so jih ti listi priobčili l. 1914. tik pred vojno in ob izbruhu vojne. Poleg tega navaja ta brošura v izvirnem besedilu tudi znano zloglasno okrožnico klerikalne stranke ob izbruhu vojne. Ker se pri nas kaj lahko vse pozabi, se nam zdi umestno, da osvežimo spomin na ta sramoten dokument klerikalne morale. Ta okrožnica se glasi: »Gg. zapunikom SLS. Grozodejstvo v Sarajevu, živinsko surovi umor plemenitega in mogočnega zaščitnika Slovencev in Hrvatov ter njegove preblage soproje, je razkrilo rak-rano na narodnem telesu Jugoslovenov: Hudodelsko velesrbsko zaroto. Nobenega dvoma ni, da deluje ta zarota tudi na Slovenskem in skuša na prikupljiv način zvesti slovenski narod odtujiti svoji veri in Avstriji. V tem smislu delujejo razni listi, ki se sicer včasih potuhnejo, njihova glavna smer pa je dosledno obrnjena na razkristjanjenje ljudstva in otrovanje s trupom velesrbskega protiaustrijskega nacionalizma. Gre za zaroto zoper obstoj katoliškega slovenskega naroda.« — Obračamo se do vseh naših zaupnikov z nujno prošnjo, da posvečajo največjo pozornost in o vsem, kar izvedo, nemudoma poročajo tajništvo SLS v Ljubljani. Zlasti se prosí poročiti o sledečih točkah: 1.) Ali se opaža v Vašem kraju kak pojav v smislu velesrbsstva, odno-

no protiaustrijskega? Od katere strani? 2.) Ali se razširja v Vašem kraju časopisje? Kdo je razširja? 3.) Kdo je v Vašem kraju naročnik kakega slabega lista, kot so: »Slovenski Narod«, »Dan«, »Naš Glas«, »Slovenski Dom«, »Učiteljski tovariš«, »Sava«, »Zarja« itd. Prosimo za najnujnejši odgovor na ta vprašanja, da bo vedelo strankino vodstvo o pravem času ukreniti vsa potrebna sredstva. Domovina je v nevarnosti, tedaj vsi možje na krov! Vse za vero, dom, cesarja! V Ljubljani, meseca julija 1914.« To je torej tista brošura, o kateri pravi »Slovenec«, da so jo izdali slovenski naprednjaki za Srbe, »da bi z njo slovenski narod oblatili«. Ali se pravi koga blatiiti, ako se navedejo suha dejstva, ako se dobesedno citira to, kar so klerikalni listi faktično pisali? Kdo more za to, da so te »nečednosti o slovenskem ljudstvu« pisali klerikalni listi? Sicer pa, ali so klerikalci istovetni s slovenskim narodom? Menimo, da je ipak mal razloček med slovenskim narodom in onimi, ki delajo klerikalno politiko. Lopovščine in hudodelstva, ki so jih uganjali klerikalci pred in med vojno, so zakrivali posamni klerikalni kolovodje, ni pa zanje odgovoren slovenski narod kot tak, zato je infamija prve vrste, ako sedaj ti matadorji kriče, da se blati slovenski narod, ako se žigosajo po zaslugi lopovščine in zlodejstva njih samih.

— Dr. Sušteršič o pokojnem Gustavu Pircu. »Ljudski tednik« priobčuje pokojnemu gen. ravnatelju »Kmetijske družbe« Gustavu Pircu simpatično pisan nekrolog, ki ga je očitno napisal sam dr. Ivan Sušteršič. V tem nekrologu pravi med drugim: »Slovenski kmet je izgubil moža, ki mu je veliko velikansko hvalo dolžan. Naj se zaveda te hvalečnosti in mu ohrani časten spomin... Nekdanja SLS je bila v svojih opozicijskih časih v ostrih bojih s pokojnikom. Ko pa je prišla v deželi na vlado, sta takrat merodajna moža Sušteršič in Lainpe takoj spoznala nujno potrebo, da ostane Gustav Pirc na čelu Kmetijske družbe in mu poverila celo še večji delokrog v blagor in korist kmetijskega stanu... Doba skupne dela delovanja teh mož je bila najlepša doba slovenskega kmeta. Kot neposreden delavec za kmetijski blagor je stal v ospredju rajni Gustav Pirc. Njegova marljivost in delavnost je bila občudovanja vredna. Dela se je lotil z edinstveno energijo, katero mu je navednili ljubezen za stvar. Zares slovenski kmet žaluj! Nikdar nisi imel več vzroka za to, nego danes ob grobu G. Pirca. Kaj je gnalo g. Pirca v smrt? Težka nevtrastnost. Kaj pa je povzročilo to težko nevtrastnost? Mnogoletno naporno delo za kmetoski stvar mu je oslabilo živce. Potem pa mu je zadala smrti udarec grda gonja, katere je vznika letošnja pomlad iz nizkih političnih in osebnih nagibov. Osebnost nevoščljivost in divje hrepenenje po njegovem mestu na eni strani, na drugi strani politična ravnika, ki ne pozna nobene meje. Tako je padla Pirčeva glava, kakor nekdanji Lampetova. Proč s teboj, da stopim jaz na tvoje mesto! To je parola, ki žalibog velja v načinu političnega boja, katerega so si osvobodili obojito ljudje, ki so v resnici še bolj kot vsi drugi dolžni, da tudi v politični borbi ne prezirajo zakonov krščanske ljubezni in da nasprotno, v tem pogledu dajejo dober zgled. Zal označujejo ljubezen na enem mestu, na drugem mestu pa vžigajo in širijo sovraštvo in osvetlo. Ljubezen jim je teorija, sovraštvo pa praksa. Njiva žrtve te prakse je Gustav Pirc...« Dr. Sušteršič zaključuje svoja izjava z vzklikom: »Kdaj bo naš kmet sprevidel, da leži njegova boljša bodočnost v stvarnosti mož, ki jim poveri svoje zaupanje, nikdar pa v praznih obljubah tistih, ki so poginili v smrt najprej Lampeta in potem Pirca in ki bi najraje poginili še marsikaterega v smrt, ki jim je na poti!« Dr. Sušteršič torej takisto očita »Slovenčev« gospodi, da je poginela pok. ravnatelja Pirca v smrt, razgledni smo, ali bo ta gospoda sedaj proti dr. Sušteršiču in »Ljudskemu tedniku« poklicala na pomoč recimo odvetniško zbornico, kakor je vpregla proti »Slovenskemu Narodu« za branitelje svojih »neomadeževanih in nekrvavih rok« novinarsko združenje?

— Von Laibach bis Belgrad. »Brošura pod tem imenom, ki je izšla leta 1908. in jo je sestavil pokojni evangelijski župnik dr. Hegemann, najno potrubeljem. Kdor izmed gospodov naročnikov ima to knjižico in je ne rabi, ga prosim, da mi jo proda. — Rasto Pustoslavšek.

— 30 letnica mature. Abiturienti ljubljanske in novomeške gimnazije iz l. 1893. praznujemo 30 letnico mature začetkom meseca septembra in vabimo vse tovaršje, da s poročjo svoj naslov tovaršju Francetu Semrovu, kontrolorju direkcije pošte in brzojava v Ljubljani.

— Delavska ljudska visoka šola. V nedeljo dne 3. junija t. l. ob devetih dopoldne (točno) predava v zbornici dvorani univerze g. ing. dr. Vidmar: »Razvoj tehnike in njen vpliv na naša proizvodnja«.

— K prenosu kosti judenburških žrtv. Včeraj je list kratko omenil, da so položili na krste narodnih mučnikov venci z O. Zupančičevimi napisi. K tej vesti kratko pristavljamo, da so vence podarili ljubljanski vrtnarji.

— Sedesletnica dr. Ivana Susteršiča. Kakor posnemamo iz »Ljudskega tednika« je dne 29. maja slavil svojo 60. letnico dr. Ivan Susteršič. V proslavo njegovega jubileja je priobčil »Ljudski tednik« več člankov, v katerih je očitano dr. Susteršiču delovanje in njegove zasluge za slovensko ljudstvo. — Kako to, da se klerikalna stranka ne spominja tega jubileja. Ali ni dr. Susteršič skupno z dr. Krekom napravil iz neznatne katoliške stranke močno SLS?

— Smrtna kosa. V Kamniku je po dolgotrajni mučni bolezni umrl g. Fran Zevonnik, gostilničar, klobučar in posestnik. Pokojnik je bil navdušen Slovenec in odločen naprednjak starega kova. Bil je podporok raznih narodnih društev, ki v njem izgube dobrega prijatelja. Znan je bil v Kamniku in vse okolici, in je povsod vžival ugled in spoštovanje. Pogreb bo v nedeljo ob 15. na pokopališču na Žalah. Blag vam spomin!

— Razstava obito-nadaljevalne šole pri DM. V Polju se vrši v nedeljo dne 3. junija od 8.—15. ure popoldne, ki kateri se občinstvo, ki se za stvar zanima, najhudeje vabi.

— Mestni magistrat objavlja razglas glede pobiranja kanalske pristojbine za upravnost leto 1923, katere se bo pobirala v znesku 1 vinarja od vsake krone preteke najemnine za stanovanja ali najemnine vrednosti stanovanj hišnih lastnikov in drugih upraviteljev prostih stanovanj, ako preteka najemnine ali najemnine vrednosti leto 100 kron. — Mestni svet odloči, da v občinskem svetu se namerava skleniti, da se vsled slabega stanja mestnega vodovoda napravi pri Vitanju stranski rezervni vod, tako da se bo lahko glavna cev v službo lažje popravila.

— Nesrečna smrt epileptične služkinje. Iz Drave so potegnili pri Mariboru truplo 25letne epileptične služkinje Terezije Stravs, ki so jo potegnili iz reke 24. maja dalje. Stravs sava je hodila vedno po vodi na Dravo. Ker pa je bila epileptična, je padla v Dravo in utonila.

— Razne neizgode. Albin Šiškovč, znan naš dirkač, je v Šiški padel z motocikla in se laško pokodoval. — Ivan Stohar sin kovaškega pomočnika iz Lesca je padel doma s stola in si zlomil levo nogo v stegno.

— Ignacij Gorenec, kovinski strugar je padel v Mestnem lozu s kolesa in si zlomil levo roko. — Poškodovance so prepeljali v Ljubli. bolnico.

— Obdukcija Jarca ugotovila smrt. Danes zjutraj ob 7. se je vršila v mrlišnici pri Sv. Krištofu obdukcija trupla utopljene Jarca. Obdukcijna komisija, sestojala iz dr. Travnerja, dr. Novaka, preiskovalnega sodnika Lederhassa, policijskega revirnega nadzornika Podrebrška in dveh asistentov, je ugotovila, da je Jare izvršil samomor. Pred obdukcijanjem se je vršilo fotografiranje vezane vrvi, ki je pokazala, da je po načinu vezave lahko si to sloves sam zvezal. Nato so bili razvezani vrvi, ki so isto domnevo potrdili. Razteženje trupla ni pokazalo nikakih sledov nasilnosti in je sedaj povsem fiktivno ugotovljeno, da si je Jare sam končal življenje. Vsekakor pa je deloma ugotovljeno, da si je moral končati življenje v trenutno smešnem duševnem razpoloženju. S tem je zagotovo slučaj, ki je po Ljubljani povzročil precej razburjenja, končno razrešen.

— Drugi vlog v uradniško stanovanje na praznik dne 31. maja. Očividno isti zlikovci so vlomili v stanovanje sekcijnega svetnika dr. Frana Rajeja na Realski cesti št. 7 med 18. in 20. uro, kjer so razvalili kakor v slučaju gozdnega svetnika inž. Karla Tavčarja. Odneli so: dve črni usnjati listnici z vsebino 800 Din, 2 garnituri zlatih gumbov za srajce (po 4 manšetne gumbe in po 2 naprsna, ena garnitura v etuju firme Mayer-Dunaj), zlato kravatno iglo, srebrno uro-zapestnico firme Longines, Locle, srebrno žepno uro-budilko znamke »Eternas«, poniklan revolver, nabit, kal. 7 mm, ameriški sistem, v rjavi usnjati torbici in papirni nož v obliki bodala. Pred nakupom teh predmetov se svari, obenem na naprosi, da se prodajalec takoj javi policiji.

— Vlom pri belem dnevu v Mariboru. V četrti popoldne so neznani storilci v Mariboru vlomili v stanovanje gospe Masek v Cirkul-Metodovi ulici in odnesli več zlatnine in dve obleki, tako da znaša škoda okoli 50.000 kron.

— Sredstvo proti sladkorni bolezni. V Kopenhagenu razbija v ondodnih bolnicah z velikim uspehom novo sredstvo proti sladkorni bolezni diasilin. Preparat je izdelan iz svinjske trebušne sluzne žleze. Diasilin se prodaja na Danskem v tabletah po tako nizki ceni, da stane ordinacija vsak dan samo nekaj vinarjev. Če dobimo ta preparat k nam, bo tableta stala gotovo stala nekaj sto dinarjev.

— V zvezdi ob danes v soboto 2. t. m. koncert volaške godbe dravske divizije na restavracijskem vrtu. ob 20. ciganske godbe pa v godbenem paviljonu pred kavarno z začetkom ob 18.

— Kino Tivoli. »Počasna smrt«, veličanstvena drama v 6. dejanjih z Ressel Orlo v glavni vlogi. — V ponedeljek se predvaja prikrat v Ljubljani film »Moj fakin« z največjim in najmlajšim ameriškim filmskim umetnikom komaj 8 letnim Jackie Cooganom, ki je pravi filmski fenomen.

— Ciganski orkester koncertira v nedeljo 3. jun. v restavraciji Bellevue. Začetek ob 3. popoldne. Vstop prost.

— Mirno spanje brez zadnjega bolha in stenele je zaljubeno. Brez maže in duha. Ne razlega blaga. Nikar strup. Nova metoda. Za ena uporaba je traja in sigurna. Le pismena naročila s prilogo 8 Din. v znakih na J. F. Gabrček, Maribor, Koroška ul. 4.

— Kavarna in restavracija na strelišču pod Rožnikom ob Večni poti vsako nedeljo in praznik vrta koncert provostnega orkestra. Vstopnina prosta. Cene običajne.

— Pri glavobolu, omotičnosti, temnobi v prsih, utripanju srca, ki jih povzroča telesno zaprtje, grenčica »Frano-Još« prebavlja jemljeno očiščeno in odstrani vse pritisk

— Nova palača francoskega poslanstva. Francoski budget predvideva za leto 1923 1.260.000 frankov za nakup stavbništva v Beogradu, na katerem bo zgrajena nova palača francoskega poslanstva.

— Razširjenost beogradskega kolodvora. Z ozirom na velikanski promet Beograda, je prometno ministrstvo odobrilo kredit za razširjavo beogradskega kolodvora. Z delom se prične še tekom tekočega leta.

— Gasilci pozor! V dneb 30. junija do 2. julija 1923 se vrši v Pragi pod pokroviteljstvom prezidenta dr. Masaryka vseslovenski gasilski kongres, združen s svetovno gasilsko razstavo in veličansko vajo praškega gasilstva. Ker gre za ustanovitev vseslovenskega združenja prostovoljnega gasilstva, je naša dolžnost, da se tega kongresa v čim večjem številu udeležimo. Radi tega vabimo vse zavedne gasilce in prijatelje gasilske ideje, da se tega veličanskega kongresa udeležijo. Naši delegati odpotujejo iz Ljubljane dne 29. junija t. l. z opoldanskim brzovlakom 12.9. Vožnja bo polovična in bo stala na obe strani okrog 420 Din. Vsak udeleženec si mora oskrbeti potni list, ki mora biti vidiran od češkega in nemškega konzulata v Ljubljani. Češki vizum stane 35 Din, nemški pa 50 Din. Vozni listek za celo progo do Praga se lahko kupi v predprodaji v prometni pisarni Zidar v Ljubljani (Dunajska cesta). V zadnjih »Gasilci« predpisani krol je vzet se, bolj, potuje pa se v civilni obleki. — Da nam bo mogoče pravočasno oskrbeti kongresne znake, ki stanejo 60 Din in na podlagi katerih uživajo udeleženci polovično železniško vožnjo ter imajo dostop na razne kongresne prireditve v Pragi, vabimo vse one, ki se nameravajo udeležiti kongresa, da nam na kasele do 6. junija 1923 to sporoče, vpošljejo denar za znak in obenem naznanijo, kakšno prenočišče žele. Na kasele prilave se ne bomo mogli ozirati. Predsedstvo gasilske zveze.

— Zahvala. 13 revnih izletnikov V. razr. ljudske šole v Domžalah se je brezplačno udeležilo zleta na Bled. V ta namen so darovali gg. Cerar Franc, Skok Anton, Slokar Andrej, Korenjak Avgust 90 Din, ga Seršen Marjeta v Ameriki 2 dolarja; skupno 272 Din. 40 izletnikov so brezplačno pripeljali iz Ljubljane v Domžale gg. Cerar Fr., Janežič Fr., Košak Jos. Vsem dobrotnikom se v imenu te šolske mladine udano zahvaljuje učitelj I. Stenovec.

— Avto povezal deklico. V Mostah je včeraj popoldne povozil neki osebni avto 9 letno Antonijo Trtnik, hčerko kurjača južne železnice iz Most. Deklico so prepeljali v bolnico, vendar njena poškodba ni težka.

— Nesrečna smrt epileptične služkinje. Iz Drave so potegnili pri Mariboru truplo 25letne epileptične služkinje Terezije Stravs, ki so jo potegnili iz reke 24. maja dalje. Stravs sava je hodila vedno po vodi na Dravo. Ker pa je bila epileptična, je padla v Dravo in utonila.

— Razne neizgode. Albin Šiškovč, znan naš dirkač, je v Šiški padel z motocikla in se laško pokodoval. — Ivan Stohar sin kovaškega pomočnika iz Lesca je padel doma s stola in si zlomil levo nogo v stegno. — Ignacij Gorenec, kovinski strugar je padel v Mestnem lozu s kolesa in si zlomil levo roko. — Poškodovance so prepeljali v Ljubli. bolnico.

— Obdukcija Jarca ugotovila smrt. Danes zjutraj ob 7. se je vršila v mrlišnici pri Sv. Krištofu obdukcija trupla utopljene Jarca. Obdukcijna komisija, sestojala iz dr. Travnerja, dr. Novaka, preiskovalnega sodnika Lederhassa, policijskega revirnega nadzornika Podrebrška in dveh asistentov, je ugotovila, da je Jare izvršil samomor. Pred obdukcijanjem se je vršilo fotografiranje vezane vrvi, ki je pokazala, da je po načinu vezave lahko si to sloves sam zvezal. Nato so bili razvezani vrvi, ki so isto domnevo potrdili. Razteženje trupla ni pokazalo nikakih sledov nasilnosti in je sedaj povsem fiktivno ugotovljeno, da si je Jare sam končal življenje. Vsekakor pa je deloma ugotovljeno, da si je moral končati življenje v trenutno smešnem duševnem razpoloženju. S tem je zagotovo slučaj, ki je po Ljubljani povzročil precej razburjenja, končno razrešen.

— Drugi vlog v uradniško stanovanje na praznik dne 31. maja. Očividno isti zlikovci so vlomili v stanovanje sekcijnega svetnika dr. Frana Rajeja na Realski cesti št. 7 med 18. in 20. uro, kjer so razvalili kakor v slučaju gozdnega svetnika inž. Karla Tavčarja. Odneli so: dve črni usnjati listnici z vsebino 800 Din, 2 garnituri zlatih gumbov za srajce (po 4 manšetne gumbe in po 2 naprsna, ena garnitura v etuju firme Mayer-Dunaj), zlato kravatno iglo, srebrno uro-zapestnico firme Longines, Locle, srebrno žepno uro-budilko znamke »Eternas«, poniklan revolver, nabit, kal. 7 mm, ameriški sistem, v rjavi usnjati torbici in papirni nož v obliki bodala. Pred nakupom teh predmetov se svari, obenem na naprosi, da se prodajalec takoj javi policiji.

— Vlom pri belem dnevu v Mariboru. V četrti popoldne so neznani storilci v Mariboru vlomili v stanovanje gospe Masek v Cirkul-Metodovi ulici in odnesli več zlatnine in dve obleki, tako da znaša škoda okoli 50.000 kron.

— Sredstvo proti sladkorni bolezni. V Kopenhagenu razbija v ondodnih bolnicah z velikim uspehom novo sredstvo proti sladkorni bolezni diasilin. Preparat je izdelan iz svinjske trebušne sluzne žleze. Diasilin se prodaja na Danskem v tabletah po tako nizki ceni, da stane ordinacija vsak dan samo nekaj vinarjev. Če dobimo ta preparat k nam, bo tableta stala gotovo stala nekaj sto dinarjev.

— V zvezdi ob danes v soboto 2. t. m. koncert volaške godbe dravske divizije na restavracijskem vrtu. ob 20. ciganske godbe pa v godbenem paviljonu pred kavarno z začetkom ob 18.

— Kino Tivoli. »Počasna smrt«, veličanstvena drama v 6. dejanjih z Ressel Orlo v glavni vlogi. — V ponedeljek se predvaja prikrat v Ljubljani film »Moj fakin« z največjim in najmlajšim ameriškim filmskim umetnikom komaj 8 letnim Jackie Cooganom, ki je pravi filmski fenomen.

— Ciganski orkester koncertira v nedeljo 3. jun. v restavraciji Bellevue. Začetek ob 3. popoldne. Vstop prost.

— Mirno spanje brez zadnjega bolha in stenele je zaljubeno. Brez maže in duha. Ne razlega blaga. Nikar strup. Nova metoda. Za ena uporaba je traja in sigurna. Le pismena naročila s prilogo 8 Din. v znakih na J. F. Gabrček, Maribor, Koroška ul. 4.

— Kavarna in restavracija na strelišču pod Rožnikom ob Večni poti vsako nedeljo in praznik vrta koncert provostnega orkestra. Vstopnina prosta. Cene običajne.

— Pri glavobolu, omotičnosti, temnobi v prsih, utripanju srca, ki jih povzroča telesno zaprtje, grenčica »Frano-Još« prebavlja jemljeno očiščeno in odstrani vse pritisk

— Nova palača francoskega poslanstva. Francoski budget predvideva za leto 1923 1.260.000 frankov za nakup stavbništva v Beogradu, na katerem bo zgrajena nova palača francoskega poslanstva.

— Razširjenost beogradskega kolodvora. Z ozirom na velikanski promet Beograda, je prometno ministrstvo odobrilo kredit za razširjavo beogradskega kolodvora. Z delom se prične še tekom tekočega leta.

— Gasilci pozor! V dneb 30. junija do 2. julija 1923 se vrši v Pragi pod pokroviteljstvom prezidenta dr. Masaryka vseslovenski gasilski kongres, združen s svetovno gasilsko razstavo in veličansko vajo praškega gasilstva. Ker gre za ustanovitev vseslovenskega združenja prostovoljnega gasilstva, je naša dolžnost, da se tega kongresa v čim večjem številu udeležimo. Radi tega vabimo vse zavedne gasilce in prijatelje gasilske ideje, da se tega veličanskega kongresa udeležijo. Naši delegati odpotujejo iz Ljubljane dne 29. junija t. l. z opoldanskim brzovlakom 12.9. Vožnja bo polovična in bo stala na obe strani okrog 420 Din. Vsak udeleženec si mora oskrbeti potni list, ki mora biti vidiran od češkega in nemškega konzulata v Ljubljani. Češki vizum stane 35 Din, nemški pa 50 Din. Vozni listek za celo progo do Praga se lahko kupi v predprodaji v prometni pisarni Zidar v Ljubljani (Dunajska cesta). V zadnjih »Gasilci« predpisani krol je vzet se, bolj, potuje pa se v civilni obleki. — Da nam bo mogoče pravočasno oskrbeti kongresne znake, ki stanejo 60 Din in na podlagi katerih uživajo udeleženci polovično železniško vožnjo ter imajo dostop na razne kongresne prireditve v Pragi, vabimo vse one, ki se nameravajo udeležiti kongresa, da nam na kasele do 6. junija 1923 to sporoče, vpošljejo denar za znak in obenem naznanijo, kakšno prenočišče žele. Na kasele prilave se ne bomo mogli ozirati. Predsedstvo gasilske zveze.

— Zahvala. 13 revnih izletnikov V. razr. ljudske šole v Domžalah se je brezplačno udeležilo zleta na Bled. V ta namen so darovali gg. Cerar Franc, Skok Anton, Slokar Andrej, Korenjak Avgust 90 Din, ga Seršen Marjeta v Ameriki 2 dolarja; skupno 272 Din. 40 izletnikov so brezplačno pripeljali iz Ljubljane v Domžale gg. Cerar Fr., Janežič Fr., Košak Jos. Vsem dobrotnikom se v imenu te šolske mladine udano zahvaljuje učitelj I. Stenovec.

— Avto povezal deklico. V Mostah je včeraj popoldne povozil neki osebni avto 9 letno Antonijo Trtnik, hčerko kurjača južne železnice iz Most. Deklico so prepeljali v bolnico, vendar njena poškodba ni težka.

— Nesrečna smrt epileptične služkinje. Iz Drave so potegnili pri Mariboru truplo 25letne epileptične služkinje Terezije Stravs, ki so jo potegnili iz reke 24. maja dalje. Stravs sava je hodila vedno po vodi na Dravo. Ker pa je bila epileptična, je padla v Dravo in utonila.

— Razne neizgode. Albin Šiškovč, znan naš dirkač, je v Šiški padel z motocikla in se laško pokodoval. — Ivan Stohar sin kovaškega pomočnika iz Lesca je padel doma s stola in si zlomil levo nogo v stegno. — Ignacij Gorenec, kovinski strugar je padel v Mestnem lozu s kolesa in si zlomil levo roko. — Poškodovance so prepeljali v Ljubli. bolnico.

— Obdukcija Jarca ugotovila smrt. Danes zjutraj ob 7. se je vršila v mrlišnici pri Sv. Krištofu obdukcija trupla utopljene Jarca. Obdukcijna komisija, sestojala iz dr. Travnerja, dr. Novaka, preiskovalnega sodnika Lederhassa, policijskega revirnega nadzornika Podrebrška in dveh asistentov, je ugotovila, da je Jare izvršil samomor. Pred obdukcijanjem se je vršilo fotografiranje vezane vrvi, ki je pokazala, da je po načinu vezave lahko si to sloves sam zvezal. Nato so bili razvezani vrvi, ki so isto domnevo potrdili. Razteženje trupla ni pokazalo nikakih sledov nasilnosti in je sedaj povsem fiktivno ugotovljeno, da si je Jare sam končal življenje. Vsekakor pa je deloma ugotovljeno, da si je moral končati življenje v trenutno smešnem duševnem razpoloženju. S tem je zagotovo slučaj, ki je po Ljubljani povzročil precej razburjenja, končno razrešen.

— Drugi vlog v uradniško stanovanje na praznik dne 31. maja. Očividno isti zlikovci so vlomili v stanovanje sekcijnega svetnika dr. Frana Rajeja na Realski cesti št. 7 med 18. in 20. uro, kjer so razvalili kakor v slučaju gozdnega svetnika inž. Karla Tavčarja. Odneli so: dve črni usnjati listnici z vsebino 800 Din, 2 garnituri zlatih gumbov za srajce (po 4 manšetne gumbe in po 2 naprsna, ena garnitura v etuju firme Mayer-Dunaj), zlato kravatno iglo, srebrno uro-zapestnico firme Longines, Locle, srebrno žepno uro-budilko znamke »Eternas«, poniklan revolver, nabit, kal. 7 mm, ameriški sistem, v rjavi usnjati torbici in papirni nož v obliki bodala. Pred nakupom teh predmetov se svari, obenem na naprosi, da se prodajalec takoj javi policiji.

— Vlom pri belem dnevu v Mariboru. V četrti popoldne so neznani storilci v Mariboru vlomili v stanovanje gospe Masek v Cirkul-Metodovi ulici in odnesli več zlatnine in dve obleki, tako da znaša škoda okoli 50.000 kron.

— Sredstvo proti sladkorni bolezni. V Kopenhagenu razbija v ondodnih bolnicah z velikim uspehom novo sredstvo proti sladkorni bolezni diasilin. Preparat je izdelan iz svinjske trebušne sluzne žleze. Diasilin se prodaja na Danskem v tabletah po tako nizki ceni, da stane ordinacija vsak dan samo nekaj vinarjev. Če dobimo ta preparat k nam, bo tableta stala gotovo stala nekaj sto dinarjev.

— V zvezdi ob danes v soboto 2. t. m. koncert volaške godbe dravske divizije na restavracijskem vrtu. ob 20. ciganske godbe pa v godbenem paviljonu pred kavarno z začetkom ob 18.

— Kino Tivoli. »Počasna smrt«, veličanstvena drama v 6. dejanjih z Ressel Orlo v glavni vlogi. — V ponedeljek se predvaja prikrat v Ljubljani film »Moj fakin« z največjim in najmlajšim ameriškim filmskim umetnikom komaj 8 letnim Jackie Cooganom, ki je pravi filmski fenomen.

— Ciganski orkester koncertira v nedeljo 3. jun. v restavraciji Bellevue. Začetek ob 3. popoldne. Vstop prost.

— Mirno spanje brez zadnjega bolha in stenele je zaljubeno. Brez maže in duha. Ne razlega blaga. Nikar strup. Nova metoda. Za ena uporaba je traja in sigurna. Le pismena naročila s prilogo 8 Din. v znakih na J. F. Gabrček, Maribor, Koroška ul. 4.

— Kavarna in restavracija na strelišču pod Rožnikom ob Večni poti vsako nedeljo in praznik vrta koncert provostnega orkestra. Vstopnina prosta. Cene običajne.

— Pri glavobolu, omotičnosti, temnobi v prsih, utripanju srca, ki jih povzroča telesno zaprtje, grenčica »Frano-Još« prebavlja jemljeno očiščeno in odstrani vse pritisk

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Sobota, 2. junija: Hasanaginica. Izven. Nedelja, 3. junija: Hamlet. Izven. Ponedeljek, 4. junija: Kar hočete. Red A

OPERA.
Sobota, 2. junija: Tosca. Gostovanje g. Josipa Rjavca. Začetek ob 8 uri zvečer. Red D
Nedelja, 3. junija: Prodana nevesta. Začetek ob 8. zvečer. Izven
Ponedeljek, 4. junija: Zaprti.

— Pri nedeljski predstavi »Prodane neveste« (3. junija 1923.) nastopi prvič kot Janko g. Burja. Vlogo Marinke izvaja ga. Lewandowska, vlogo Kecalja g. Zathy, vlogo Vaška g. Mohorič, vlogo Esmeralde gna Koriakovska. V ostalih vlogah nastopijo ga. Smolenska, gna. Stilič, g. Cvečič, g. Debevec, g. Bratuž in g. Zorman.

— Gostovanje g. Rjavca. V soboto, dne 2. tm. gostuje drugič v operi »Tosca« g. Rjavec kot Cavaradossi. Občinstvo opozarjamo na to predstavo, ker gostuje v njej zadnjič v tekoči sezoni g. Rjavec.

— Zvonček. prinaša v naši številki tole vsebino: Ivan Albreht: Koroška pesem. — Ivo Trošt: Ratko Lipovec. Priloga izpod Krima. — Ivanka Kalinova: V spomin dr. Ivanu Tavčarju, Pesem. — Janko Leban: Pomlad. Pesem. — Tone Gaspari: Gledišče. — Bog daj srečo! Podoba. — Marica Bartolova: Boletova Majda. — Ivan Albreht: Tiho, tiho je ob Soči. Jos. Turen: Kranjska gora. — Janko Leban: Pri teti Mari. — J. K.: V spomin U. Wessnerjevi. — Pouk in zabava. — Kotiček g. Doropoljskega.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Ljubljani (Narodni dom) se udeležilo v nedeljo 3. tm. v kroju slavnostnega razvija naraščajevega prapora Sokola II. Zbirališče za vse oddelke ob 10.45 na dvorišču drž. realke v Vegovi ulici.

— Naraščaj Sokola II. dobi v nedeljo 3. tm. svoj prapor. Ta velepomemben dogodek se bo izvršil na Kongres. trgu ob 12. na svečan način. Sokol II. bo proslavil petnaestletnico svojega obstoja in delovanja najodstojnejše s tem, da bo izročil svojemu naraščaju sokolsko zastavo, s katero naj gre naša sokolska mladina v boj za zmago sokolske ideje v našem ujedinenem narodu. Pozivate se starši sokolskega naraščaja, da pustite svojo dečo k tej svečanosti in da se je udeležite tudi sami polnoštevno. Zdravo! — Mladinski izobraževalni odsek Sokola II.

— Sokolsko društvo Ljubljana II. proslavi v nedeljo dne 3. junija t. l. svojo 15. letnico in razvije naraščajevega prapora. Slavnostni spored je sledeči: ob 6. zjutraj budnica, ob 8. dop. skušnjo za telovadni nastop v Hrbarjevem gaju (Kolezija); ob 10. dop. zbirališče članstva in gostov v Hrbarjevem gaju; ob 11. dop. obhod na Kongresni trg. Narodne noše se zbira ob 11. na dvorišču realke; ob 11. slavnostni občni zbor v dvorani »Kasino«; ob 12. popoldne razvije prapora na Kongresnem trgu, na to slavnostni spored po že objavljenih ulicah. Ob 15. pop. pričetek veselice v Hrbarjevem gaju. Točno ob 17. pop. telovadni nastop članstva in gostov. Po telovadbi ljudska veselica. Pri prireditvah sodelujejo Železničarska godba in pa lastna društvena godba. Opozorjamo zlasti zunanja društva na ta vsopred, da si primerno uredijo čas prihoda. Prosi se za mnogobrojno udeležbo, da bo do zopet enkrat manifestiral v Ljubljani sokolska misel. Zdravo!

— Slavnost 35 letnice novomeškega Sokolskega društva bo 10. junija 1923. združena z okrožnim in I. narašč. zletom novomeške župe. Vsopred: Ob 6. uri tekma naraščaja, po tekmi so skušnjo za popoldanski nastop, ob 12. uri je obhod po mestu in Kandilji. Popoldne ob 15 uri je javna telovadba na Lokt ob Krki, pri kateri nastopijo tudi voljak-Sokoli iz Karlovca, po telovadbi prosta zabava. Sodeluje volaška godba 37. pp. iz Karlovca. Br. društva ob progi St. Janž-Novomesto, naj se pripeljejo vsa korporativno z vlakom, ki odhaja iz St. Janža ob 5.57 uri in Trebnja ob 7.30 in društva od progi Karlovca—Novo mesto telovadci z vlakom, ki odhaja iz Karlovca ob 3.41 uri, ostali člani pa z vlakom, ki odhaja iz Karlovca ob 8.30 uri. Naraščaj, ki tekmuje, pride zvečer. Društva, ki reflektirajo na prenočišče, naj javijo število članov za prenočišče najkasneje do 4. junija. Na poznejše prijave za prenočišča in prehrano se društvo ne bo moglo ozirati.

— Odbor društva za zgradbo sok. doma v Sp. Šiški izreka tem potom najskrajnejšo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je društvena majniška veselica v vsem še precej dobro uspeła. Hvala članom bratskih Sokol. društev, ki so prireditve posetili, napred. Šiskarjem z malimi izjemami pa veliko piko na račun malčnosti. — Odbor.

— Sokolsko društvo na Jesenicah bo imelo v nedeljo, dne 3. junija t. l., popoldne svojo javno telovadbo. Pri tej nastopijo vsi oddelki članstva, naraščaja in dece z obveznimi župnimi prostimi vajami. Ženska deca bo prozvala tudi prav ljubke skupinske vaje s cvetnimi lokci. Članstvo in moški naraščaj na nastopita tudi z orodnimi vajami. Zaključno telovadno skupino bo tvorila skupina vseh društvenih oddelkov. Sodelovalo bo godba Drav. div. oblasti pod osebnim vodstvom kapelnika g. dr. Jos. Čerina. Po telovadbi bo velika ljudska veselica s raznovrstnim sporedom, pri kateri nastopi tudi društveni pevski zbor. Za prireditev delavnega jeseniškega »Sokola« vladna na Jesenicah in v okolici živahno zanimanje. Društvo je želelo popolnega uspeha, tembol, ker ga približa za korak k velikemu cilju, ki ga ima pred seboj k zgraditvi lastnega doma.

Turistika in sport.

— Sportni klub »Primorje« tem potom uljudno poziva vse člane, da plačajo članske prispevke, ki znašajo za tekoče leto vpsina Din 4. Članarina mesečno Din 3. Poštno-šekovne položnice so na razpolago v trafiki Sever v Selenburgovi ulici.

— S. K. Primorje rez.: S. K. Slovan rez. 5:1 (3:1) V četrtki se je vršila na Kodeljevem na prostoru Mladinskega doma tekma obeh rezerv, ki je končala z zmago Primorja. Radi preozkega igrišča moštvi nista mogli razviti svojih sil. Tekma se je vršila v propagandno svrhu.

— Gradec. Sturm: Hakoht 2:2 (2:1) — V Stockholmu je bil praški V. F. C. poražen od S. K. Önergites s 3:1.

— Ilirija: Železničarski S. K. Sisak. V nedeljo 3. tm. ob pol 16. uri se vrši na igrišču Ilirije nogometna tekma med Železničarskim S. K. iz Siska in kombiniranim moštvom Ilirije. Z. S. K. je eden prvih hrvaških provincijalnih klubov. Gostoval je že lani v Ljubljani, kjer je podlegel komb. moštvu Ilirije z 1:2, dočim je v revanšu v Sisku zmagal s 4:2.

— Kolesarski »Podaševac« za Slovenijo. Občni zbor »Podaševac« se vrši dne 10. junija t. l. v Celju, Hotel »Balkan« ob priliki »Zvezdne dirke« v Celju. Vsi kolesarski klubi naj pošljejo svoje delegate. — Odbor.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani priredi v nedeljo dne 10. junija t. l. običajno »Zvezno dirko« v Celju. Razpis in razvrstitev tekme je bil te dni razposlan vsem kolesarskim in motociklističnim klubom Jugoslovenskega Saveza. Klubi, kateri razpisu morda še niso prejeli, naj se takoj obrnejo na odbor kluba kolesarjev in motociklistov »Ilirija«, kavarina »Prešeren« v Ljubljani.

Društvene vesti.

— Probuha. Izredni občni zbor »Probuha« se bo vršil v sredo, dne 6. junija 1923, ob 16. uri na Teh. sred. šoli (prilifitje). Dnevni red: Sprememba društvenih pravil. — Redni občni zbor dne 16. junija t. l. istotam in ob isti uri. Dnevni red: a) poročila načelstva, tajnika, blagajnika in revizorjev, b) volitve; c) slučajnosti. — Odbor.

— Župna uprava naprednega dišajstva za Slovenijo v Celju priredi v soboto, dne 2. junija v Ptulju in Društvenem domu veliki akademiji. Na tej akademiji bo nastopilo celjsko, ljubljansko in ptujsko dišajstvo. S to prireditvijo bo pokazalo napredno dišajstvo, da ne spi, ampak da dela, da se izobražuje ne samo v šoli

Gospodarstvo.

SPLOŠNE SMERNICE ZA NAŠE BODOČE GOSPODARSKO DELO.

S tem najprimernejšim naslovom hočemo podati glavne misli iz nastopnega govora novizvoljenega predsednika zagrebske trgovske in obrtne zbornice g. Vladimira Arka. Splošno pri- trjevanje in navdušena poročila pač dokazujejo, da je znani naš veleindu- strijalec g. Arko s tem svojim gospo- darskim speechom v zagrebski politi- čno-težavi in težavni situaciji ubral prave strune.

Zagrebska trgovska in obrtna zbor- nica ima — tako je začel in poudaril njen novi predsednik g. Arko, — v res- nici postati institucija, ki nima samo ščititi interesov zastopanih gospodar- skih posameznikov, marveč mora upo- števati in delovati v korist celokup- nemu gospodarstvu države Srbov, Hr- vatov in Slovencev v obče in posebej v prosep hrvatskega teritorija, ki je zastopan v zagrebski zbornici, v kateri upa, da skoro pozdravi tudi zastopnike našega Medijumija.

Je to prva zbornica, izvoljena izza propasti Avstro-Ogrske, ki je izpila vse gospodarstvo življenje Hrvatske. Kot taka ima danes, ko igrajo interesi v njej zastopane gospodarstvene dela in sveta v našem gospodarstvu, v fi- nancijsnem urejevanju in napredku vi- dno ulogo, mnogo večjo nalogo in dol- žnost nego v prejšnjih časih, dokler je bila v svojem poslovanju odvisna od madžarsko-avstrijske gospodarske po- litike, ko nam ni bilo mogoče našo obrt in trgovino razviti tako kakor smo mi to hoteli in mogli.

Minuli so časi, ko so inozemski tr- govci samo potovali skozi Zagreb ter se jim ni zdelo nič vredno pomuditi se v tem mestu, ker je bila pač vsa trgo- vina osredotočena v političnih centrih bivše monarhije.

Danes — ima zbornica vse drugo svrhu in povsem drug položaj. Zasto- pati mora odkritosrečno vse kar je po njenem mnenju potrebno za razvoj obr- ta, trgovine, industrije, ne samo v nje- nem teritoriju, marveč tudi v celi naši državi.

Zbornica ima dolžnost vpoštevati vsa ona dejstva, ki podpirajo razvoj, vse one faktorje, ki izpolnjujejo legal- no gospodarstvo, ter mora na pristoj-

nem mestu zastaviti svoj vpliv, da se vse one nam dobro znane zapreke, ki jih vsak dan občutimo in ki otežujejo promet in trgovino, polagoma odstra- nijo, k čimer naj pripomorejo vsa v to poklicana ministrstva in pa zlasti na- rodna skupščina.

Moram, — je dejal dalje g. pred- sednik Arko, — poudariti, da je trgo- vska obrtna zbornica ustanova, ki se ima zanimati samo za gospodarska vprašanja, važna za obrt, trgovino in in- dustrijo brez ozira na politično kake stranke. In baš iz tega nepristranskega stališča moramo poudariti, da nas do- sedanji način uradovanja ni zadovoljil.

Samo z najširšo administrativno tr- govsko decentralizacijo bode mogoče uvideti in uravnavati prerazne in tako zelo individualne gospodarske potrebe ter dovesti do pravilne ureditve, ker teritorialna razširjenost in pa razli- čnost gospodarskih interesov v naši dr- žavi zahtevata brezpogojno, da se ne določa in uporablja ena sama splošna in edina mera za vse kraje, marveč da se gospodarski interesi presojajo po dejanskih potrebah vsakega kraja.

Mi sami najbolj vemo, kako nam je naše delo otežkočeno. Nimamo nič proti odredbam in meram, ki so po- trebne. Ali ugovarjati moramo pro- ficijski in metodični pri reševanju na- ših prošnji, ker vemo vsi iz vsakdanje- ga življenja in dela, da moramo včasih na eno »suvjenje« na pr. čakati ne sa- mo cele mesece, nego imamo poleg te- ga tudi ogromne stroške, ker moramo ali samo osebno »intervenirati« (jugo- slovenska specialiteta. Op. ur.) ali pa intervenirati drago plačati, vse pa sa- mo za to, da se nam odobri nekaj, kar nam po postavi itak gre in pripada.

Ali bi ne mogla vsa ta razna »suv- jenja« in ves te in take stvari izdajati pokrajinska uprava oziroma oddelki in delegacije posameznih ministrstev, ki lokalne prilike in potrebe vse bolj po- znajo, in bi se tako posameznikom ka- kor tudi državi prihranili nepotrebni stroški in toliko odveč — dela!

Druga rak-rana našega gospodar- skega življenja je naš nezdružen davčni sistem, pod čigar pezo mi gospodarski delavci naravnost zdihujemo ker je ce- lokupna davčna dolžnost brez vsake izjeme prevalela na obrtnika in trgo- ca.

Konec prihodnjic.

—g Zagrebski trg. Zagreb, 1. junija. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno baška odnosno vojvodinska postaja notrajo: pšeni- ca (76—77 kg) 420—430, rumena koro- za 250—265, bela 290—300, defektna 160—250, rž (71—72 kg) 365—370, ječmen za pi- vovarne 325—335, za krmo 290—305, oves 285—295, pisani fižol 500—600, beli 500—550, pšenična moka »a« 650—675, »z« 625—650, »4« 600—625, za krmo 200—225, ržena 500—525, drobni otrobi 160—170, dobili 200—210. Tendencja mirna slaba.

—g Novosadska blagovna borza 1. ju- nija. Novi Sad, 1. junija. Na produkti bor- zi notrajo: Baška pšenica 77/78 kg, 2—3% 2 vag. 430—427,50, baška ab Topola 77/78 kg, 2—3%, 2 vag. 445—442,50, baški ječ- men 64/65 kg, 1 vag. 285, pomladni pomu- ba 307,50, iskanje 300, baški oves pomu- ba 287,50, baški ab Zenta 1 vag. 267,50, baška koroza 23 vag. 257,50—252,50, baška ab Beograd 1 vag. 260, baška 4 vag. 260—255, baška okrogla, 100% zdrava 3 vag. 262,50—260, baška za južni dupl. kasa 3 vag. 260, banatska okrogla, 6 vag. 252,50, sremska 2 vag. 267,50, baška moka št. »a« 1 vag. 637,50, baška »a« pomu- ba 650, baška »z« pomu- ba 600, baška »4« pomu- ba 500, baška »a« kombinirano 1 vag. 465, baška »a« 1 vag. 650, sremska »a« 2½ vag. 487,50, sremska »z« 1½ vag. 425, baški otrobi (juta) pomu- ba 140, isti (napir) pomu- ba 130. Tendencja neizpremenjena.

—g Pri Jadranski banki shranjene rent- ne knjižice naj se dvignejo. Delegacija mi- nistrstva financ v Ljubljani oblažila: Po- zabilu Jadranske banke, podružnice v Ljubljani, oddelek za repatriacijo, z dne 23. maja 1923 se pozivajo stranke, ki so svo- časte te banki radi repatriacije oddale rentne knjižice poštne poštne hranilnice na Dunaju o volnem posojilu a knjižice se niso dvigle, da jih dvignejo pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani ali pa jih od nje pi- smeno zahtevajo. Za umrle lastnike naj prevzamejo knjižice ali jih pisмено zahtev- ajo njih dediči. Če zapuščinska obravnava še ni končana, naj pa dediči priložijo knji- žice zapuščinskemu sodišču, da jih ta re- vikira od Jadranske banke.

—g Poročilo o žitnega trga. Včeraš- nje pobiljanje dinarja je oborilo tudi ne- kaj žitne cene. Gornja Baška notra pše- nica K 17,30, spodnja 16,70, koroza 10,30, oves radi nakupov erarja še vedno na K 11,60. Promet je še precej živahen.

—g II. Poročilo o stanju hmeljskih na- sadov pri nas in drugod. Zalec, Savinska dolina, dne 1. julija 1923. Stanje hmeljskih nasadov je deloma dobro, deloma prav do- bro. V krepkih in zgodaj obreznih hmelji- ščih je trta dorasla že do tri četrtine viso- kosti drogovi ali žice, je popolnoma zdravo in krepko ter obljublja dobro letino. Pozno obreznih nasadov so slabejši, ker so bili do- loma poškodovani po bolhaču. Nočna ne- vihlja od 25. na 26. maja je polomila neka- j vršičkov. Okopavanje in trebljenje nizkih panog je končano; obspajanje rastline se je deloma že pričelo, deloma se bo de v

kratkem izvrševalo. Vreme je ugodno, ven- dar bi topleše noči pospeševale razvoj rastline. Povprečna jutranja temperatura je znašala le 8 stopinj R. Tuinam se je prikazala aphid muha — povzročiteljica hmeljske ušice — vendar ne v opasni mno- žini. — Hmeljarsko društvo za Slovenijo.

—g Industrijska obrtna razstava v Mo- ravski Ostravi. V dobi od 16. junija do 31. julija priredi mesto Moravska Ostrava v Češkoslovaški republiki industrijsko in obrtno razstavo v večjem stilu. Največji del razstavnega prostora bode zavzemali zelo izpopolnjeni panogi, rudarstvo in že- lezarstvo, kajti razstava se prireja v sre- dišču velikih podjetij te stroke. (Vitkovica, Mor. Ostava, Olomouc, Opava itd.) Raz- stave se lahko udeležijo tudi razstavljalci iz tujine, v katero svrhu izdaja razstavni od- bor posebna dovoljenja.

—g Izpremembe in dopolnitve stano- vanjskega pravilnika so izšle kot posebna brošurica pri Tiskovni zadrugi v Ljublja- ni. Brošurica s poštnino vred velja Din 4.50 Stanovanjski zakon, Pravilnik in Izpre- memba skupaj pa veljajo s poštnino vred Din 15.—

—g Dobava kruha in mesa. Pri ko- mandni mesta v Spodnjem Dravogradu se bo sklenila dne 2. junija t. l. pogodba glede dobave mesa za garnizijo Spodnji Dravograd, dne 12. junija t. l. pri ko- mandah mesta v Spodnjem Dravogradu in v Slovenski Bistrici glede dobave kruha za garnizijo Spodnji Dravograd oziroma Slovenska Bistrica ter pri ko- mandni vojnega okruha v Mariboru glede dobave mesa za garnizijo Maribor, dne 13. junija t. l. pri komandi mesta v Ptujju glede dobave mesa za garnizijo Ptuj ter dne 14. junija t. l. pri komandi mesta v Slovenski Bistrici glede dobave mesa za garnizijo Slovenska Bistrica. Pred- metni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava perila. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 7. junija t. l. oteralna licitacija glede do- bave posteljnega in raznega drugega peri- la. Predmetni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

DOPISI.

— Iz Tržiča nam pišejo: Izletnikom se nudi izredno ugodna prilika poleteti na gor- ske vrhove okrog Tržiča kot na Storžič, Košuto, Begunjsko, Dobro in drugam, ob- enem pa obiskati Adamičev koncert, ki ga priredi pevska šola v soboto dne 9. junija 1923 v telovadnici Sokolskega doma ob 8. zvečer. Na sporedu so samo Adamičeve skladbe za ženski, mešani in moški zbor, za glas s spremljevanjem klavirja in za klavir. Kot solista nastopi ljubljene Tržiča gospa Uršičeva, klavirske skladbe pa pada nadar- jena gđe. Marta Engelsberger. Posetnikom koncerta se obeta prvostveni užitek, za zu- nanje goste je pa zveza vlakov zelo ugodna.

—Z Bleda nam pišejo: V našem raj- skodnem letovišču je že začela letoš- nja sezija; vsak dan prihaja že nekaj tuj- cev. Zdraviliški dom se odprl 1. junija, od 15. junija koncertira letos godba iz Mari- bora in, kakor čujemo, še ena češka god- ba. V hotelu Toplice so lansko leto godli neki dunajski muzikanti, sami Švabi. Priča- kujemo, da teh letos ne bo več, saj ima- mo dobrih domačih godb dovolj na razpo- lago. Bivši Rikljev kopeli pregradi letoš- tvrdka Kasal v moderni Grand-Kazino, ve- liko igralnico in kavarno internacionalne kopalskega hotelskega društva. Več sto delavcev dela noč in dan, da se do sredi junija ta nova zgradba konča. Delavci kaj dobro zaslužijo, zato pa tudi sliši na si- cer mirnem Bledu sedaj skoro vsako noč hrupno vriskanje in petje poznih gostilni- škij gostov, ki motijo spanje drugih ljudi. Policijske ure menda ne poznajo na Bledu. Hotel Malner je tudi že odprt, ima po- leg hotela Petrina najlepši gostilniški vrt ob jezeru, kjer se kaj prijetno sedi. Kopeli se tudi otvorijo s prvim junijem, to bode zopet življenja v raznih kopališčih, priča- kujemo pa, da lastniki ne bodo cen za ko- peli preveč navili, kar se sicer do sedaj še ni zgodilo, upamo da tudi letos ostanejo pri lanskij že itak zvišanih cenah. Kadar je deževno in hladno vreme, se letos lahko koplje v termi pri hotelu Toplice, kjer je dokončana moderna kopeli po vzoru sve- tovnih kopališč, vredna, da si jo vsak iz- letnik ogleda in če se hoče v radiaktivnem toplem vrelcu malo poživiti, tudi koplje. Iz Lesca se vozi do Bleda nov ličen avto- omnibus, kateri te za 10 Din udobno popelje v ta nebeski kotiček naše slovenske zem- lje. Letos prispe na Bled precej bratov Čehov, ki bodo gotovo poneli domov naj- lepše spomine iz letovišča. Omeniti nam je še, da je tudi Grajska restavracija na Gra- du otvorena, kjer se ti mudi diven razgled na jezero in okolico.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMŠER. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Nosite **Dalma** kaučuk pete! Bolje in ceneje so kot umje. kaučuk potplate! Elastična hoja, varstvo proti vlagi.

Opokarniški stroji in razkladalne naprave. Transportne in razkladalne naprave. Zadrževalni, vrtilni, vrtilni za roduke (Förderhaspel) in odlični riavaga in kovinskega litja. Oprema za steklarstvo. LUDWIG HINTERSCHWEIGER & CO. MASCHINENFABRIK, EISENGIESEREI G.m.b.H. LICHTENEGG bei WELS, O.O. Zastopnik za Slovenijo, Nemčijo in Jugoslavijo: AUGUST LECHNER, GRAZ. Mühlgrasse 40, I. Stock.

PERILO ZA DOJENČKE. A. & E. SKABERNE LJUBLJANA.

Pištanec. Elegantly stanovanje z vsem komfortom v Mariboru se zamenja z enakim stanovanjem v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. Spretna prodajalka se sprejme takoj v modni trgovini A. Sinkovc nasl., Ljubljana, Mestni trg 19. Reflektira se samo na prvovrstno moč.

Korespondentinja, Dinamo, Lovska puška, Išče se primeren lokal, Soba za pisarno, Več gospodov SE SPREJME na dobro domačo hrano, Šivilja, Stanovanje, Fotografirni aparat, Mesto prodajalke, Kontoristinja.

Varilec za autogensko varjenje, Martin Zuran, Damske slavnike, Moško kolo, Otroška posteljica, Veliko skladišče.

Prodajalka-blagajničarka, Seno, Malo posestvo, Proda se.

Prodajalka-blagajničarka, Seno, Malo posestvo, Proda se.

Prodajalka-blagajničarka, Seno, Malo posestvo, Proda se.

Prodajalka-blagajničarka, Seno, Malo posestvo, Proda se.

Prodajalka-blagajničarka, Seno, Malo posestvo, Proda se.

**PRODA SE dobro ohranjena
otroška posteljica.**
Križevniška ulica št. 2/II. 5717

**KONCESIJONIRANO PODJETJE ZA
ELEKTROTEHNIKO: Stegu in drugi,
KOM. DRUŽBA ZA STROJNO IN ELEKTRIČNO INDUS.**

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska c. 1 b, III. nadstropje.
Delavnica: Vič, — Glince št. 5.
Gradi električne centrale in električne naprave za luč in moč. Izvaja vse električne instalacije, dobavlja ves električni material, generatorje, elektromotorje, transformatorje.

TRAJNIC
ter vsakršni drugi material za poljske železnice
TOČNO IN CENO TAKOJ
s skladišča v Ljubljani ali Zagrebu
ZAHTEVAJTE PONUDBE!
Akcijonarska družba za saobraćajne in železniške potrebe
Beograd, Zagreb, Subotica, Sarajevo
**LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA
STEV. 30.**

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani oče, oziroma brat, stric in svak, gospod
Franc Žerovnik
poslednje dni v poslednji volji, čest. čen. Gas. društvo v Kamniku danes ob eni uri popoldne po dolgotrajni in mučni bolezni, preživel s sv. zakramenti izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb predregrega pokojnika se vrši v nedeljo 3. junija ob treh popoldne iz hiše žalosti, Velika ulica št. 13, na pokopališče na Žalah.
Sv. maše za dušnico se bodo brale v raznih cerkvah.
Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin.
Kamnik, 1. junija 1923.
Janjo, Gili, Mici, Fanka, otroci. — Alojzij, Anton, Josko, Janez in Marija, bratje in sestra, in vsi ostali žalujoči sorodniki.

Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom prerane smrti našega nadvse ljubljene nepozabnega sina, brata in strica, gospoda
Franca Nesmana
izrekamo vsem najprisrčnejšo zahvalo, osobito pa gg. med. svetniku dr. Slajmerju, dr. Krajcu in dr. Hausu, ki so mu z vso požrtvovalnostjo lajšali trpljenje tekom njegove dolge in mučne bolezni, nadalje se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.
V LJUBLJANI, dne 1. junija 1923.
Globoko žalujoči ostali.

**ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI vabi na
podpis II. emisije delnic.**
Glasom sklepa občnega zbora z dne 9. maja 1923 in na podlagi pooblastila razpisuje upravni svet zvišanje delniške glavnice od Din 1.250.000— na Din 2.500.000— z izdajo 12500 novih delnic po nom. Din 100— ob sledečih pogojih:
1. Dosedanji delničarji imajo pravico na eno staro delnico optirati na eno novo po Din 110—, tel. quel.
2. Subskribentom brez opcijske pravice se prepustijo nove delnice po Din 115— tel. quel.
3. Subskribcija traja od 15. do 25. junija 1923 in se opravlja: pri blagajni Zadr. banke v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5. pri Slavenski banki v Zagrebu in njenih podružnicah, pri Slovenski banki v Ljubljani in njenih podružnicah, pri Konsumnem društvu za Slovenijo v Ljubljani in njegovih poslovalnicah.
4. Nove delnice so deležne čistega dobička počenši s 1. junijem 1923.
5. Protivrednost subskribiranih delnic je vplačati takoj.
6. Dosedanji delničarji, ki žele po točki 1. optirati nove delnice, morajo predložiti pri označenih poslovalnicah: plašče delnic I. emisije s točno izpolnjeno in podpisano prijavnico, ali, ako delnice še niso dvignili, začasno potrdilo.
7. Nove delnice se izročijo pozneje proti vrnitvi pri subskribciji izstavljenega začasnega potrdila.
8. Azijski dobiček se porabi, odbivši emisijskih stroškov in pristojbin, v prid rezervnemu fondu.
V Ljubljani, 1. junija 1923.
Zadr. banka.

Dražba košnje

se vrši dne 3. junija in sicer ob pol 10 popoldne na grajski in Erberci pri Berčevem in ob 2 popoldne na grajskih travnikih pri Zalogu poleg Steleta.
Za slučaj prav slabega vremena se preloži dražba na nedeljo 10. junija.

Medjimurski konji!

Polteški in čisto težki konji in kobile za vprego in odgoj za gospodarstva in tovarne stoje stalno za prodajo pod najkulantnejšimi pogoji pri
E. VAJDA, veletrgovina s konji, ČAKOVEC,
Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjavlj: Vajda, Čakovec. Telefon interurban 59, 4.

Na drobno! Na debelo!
Radi preureditve trgovine in pomanjkanja prostorov se bodo prodajali vrstni izdelki, kakor vrvi vseh debelosti štrliki za perilo, štrange, uzde, špaga, gurte, drete, mreže za seno, ognjevarne cevi, bombažne mreže za otroške postelje, tržne torbe, viseče mreže (Hängematten) kakor tudi pravi tržaški bičevniki, biči, konjske krtače, žima, morska trava i. t. d. po znatno nizki ceni.
Se priporoča
Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31.
Telefon Stev. 441.

Veliko posestvo

prodam obstoječe iz hiše vili podobno, velike kleti, hleva in drugih pritlik. V hiši se nahaja elektrika, vodovod ter kopalna soba. Zraven veliki zelenjavni vrtni ter 65 orolov nje, travnikov in gozda, katerega je čez dve tretjini. Na zahtevu tudi manj zemljišča. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 5671

Na prodaj sta
2 odnosno 2 kompletni Andersonovi presji
za stiskanje olja najnovejšega tipa, popolnoma nerabljeni. Istotam sta napredaj 1 ali 2 motorja na sesani plin (Sauggasmotor) vsaki za 160 HP, popolnoma nerabljeni. Ponudbe pod **Anderson** na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Lokomobile vseh velikosti najmoderneje konstrukcije, parne žage, kompletne naprave, polnojarneniki, krožne žage i. t. d., **remischidsko orodje**, vse orodje za obdelavo lesa, **parne mlatilnice**, poljedelski stroji in orodje, jeklene vile za gnoj i. t. d., **tiri za poljske železnice**, 600 mm razdalje, kompletne, s prekusnimi vozički, **travnice**, za stavljenice namene in industrijski tiri, **plilne in varilne cevi**, črne in pocinkane, **stavbeno in konstrukcijsko železo**, pločevino, črno in pocinkano dobavlja takoj po konkurenčni ceni s skladišča Maribor.
Jugoslovansko importno in eksportno podjetje, Maribor.
Trubarjeva ulica številka 4. Telefon interurban 82. 4711

Naznanilo.
Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja otvoritev vrta v Narodnem domu dne 3. junija ob 3. popoldne s koncertom **damske kavele.**
Jočijo se **izborna vina in vedno sveže pivo** kakor tudi **točna potrežba gorkih in mrzlih jedil po zmernih cenah.**
Nadalje vsaki dan koncert, začetek ob 8. zvečer. Tudi keglisce na novo urejeno in cenjenemu občinstvu na razpolago.
Za obilno udeležbo in naklonenost se priporoča
Anton Tomšič, restavrat.

**PRODA SE SKORO NOVA
KOMPLETNA
pisarniška oprava**
za notarja ali odvetnika z BLA-GAJNO (Wertheimer). — Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 5555

Natakar
z dvanajstletno službo IŠČE MESTA V KAKEM HO-TELU. — Go pri pet jeziki. — Naslov: Brezovica šte. 3 pri Ljubljani. 5661

Sobo išče gospodična
(po možnosti s hrano) ZA TAKOJ ALI POZNEJE. — Pismene ponudbe pod »Plašče dobro/5687« na upravo Slovenskega Naroda.

Večja trgovina z železnico IŠČE ZA TAKOJ STAREJŠEGA provizijskega potnika, popolnoma večjega v tej stroki. — Le resne ponude in referen- ce pod Provizijski potnik/5600 na upravo »Slov. Naroda«.

Proda se radi odpotovanja OBESALNIK ZA OBLEKE, CRN SVILNAT PLASČ, SVETILKA (Hänge-lampe) in CRN SLAMNIK; vse popolnoma novo. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5670

Proda se skoro nova JEDILNICA, KU-HINJSKA OPRAVA, SPAL-NICA in PISALNA SOBA S PISALNIM STROJEM. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5659

Praktikantinja, večja slovenskega in nemškega knjigovodstva in strojepisja ter slovenske stenografije IŠČE S L U Z B E v kakem industrijskem podjetju ali v neki drugi trgovski pisarni v Ljubljani ali ljubljanski okolici. — Nastopi lahko takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5730

Surov naftalin zoper molje in mrčesa, kilogram 3.— Din. KATRAN iz lesa kilogram 2.— Din. brutto za netto, ter STELA ZE ZA MEŠANO TRGO-VINO PRODA F. Cvek. Kamnik. 5690

STEGU IN DRUGI pisarna v Ljubljani, v palači Ljubljanske kreditne banke, Dunajska c. 1 b, III. nad.

ANTOMOBILE
TOVORNE
OSEBNE
RABLJENE
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-8.

Lepo posestvo blizu državne ceste, oddaljeno eno uro in pol od Novega mesta, NAPRODAJ. — Vprašanja z znakami za odgovor je poslati na: Urban Horvat, knjigar, Novo mesto. 5627

Stanovanje išče ZA TAKOJ pri dobri družini BOLJA MLADA ŠVILJA. — Poleg tega, da plačuje stanovanje, je pripravljena dobiti družini, ki jo sprejme, šivati brezplačno. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5640

Radi opustitve trgovine prodajamo po znatno nižjih cenah vse vrste pohištvo. **Trgovina s pohištvom in tapetniška delavnica Brata Sever** LJUBLJANA, Gosposvetska c. 18/5706 (Kolizej)

Strokovna učiteljica v gospodinskih težjih IŠČE službo pri dobrošernih ljudeh. Izurjena je v vseh gospodinskih delih kakor tudi v kuhanju, šivanju, posebno perilo in otroške obleke. Najraje gre na deželo. Ponudbe pod »Potrežljivost 5725« na upravo Slov. Naroda. 5725

Enomesečni večerni komercialni bančni tečaj. Predavanja prično dne 6. junija ob pol 7. zvečer v dvorani Glasbene Matice v Gosposki ulici. Prijave udeležencev je posiljati na naslov: Prof. F. Šiđ, Gradska ulica 18—I. Osebnostne informacije istotam od 2. do pol 4. pop. 5699

„Ah! te bolečine!“
Malo Fellerjevega pravega Elzafluida in proč so bolečine!
Drgnenja s Fellerjevim Elzafluidom so prava do-bročinost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jača mišice in živce! Deluje antiseptično in osvaja žuželce! Prežene nadoh in naredi neobčutnega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude!
Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje. En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:
To je najboljša kar sem kdaj okušal!
V vseh dotičnih poslovalnicah zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino če se pošlje denar naprej ali po povzetju:
3 dvojnat ali 1 spec. stekl. 24 dinarjev
12 dvojnatih 4 spec. stekl. 84 „
24 „ 8 spec. stekl. 146 „
36 „ 12 „ 208 „
KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja ocesa 2 dinarja in 3 dinarje; Elza-metolitični črtnik 4 dinarje; Elza-svedska tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 din. Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 din.; Lyzol, Lysoform 12 dinarjev; Kneški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Ra-dikum francosko žganje velika steklenica 13 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 7 din., sirup za podgane in miši 7 dinarjev.
Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa. Na te cene se računa sedaj še 5% doplatka. Adresirati na natančno: **EVGEN V. FELLER,** lekarnar, **STUBICA DONJA,** Eizatrg 238, Hrvatsko.

Gospod išče boljše zračno stanovanjsko sobo
če mogoče s posebnim vhom, z mobilijo ali brez nje, tudi izven Ljubljane. — **Kupim pisalni stroj** novejšega tipa. Dopisi na upravo Slov. Naroda pod »Zora-5708« 5708

Zdravo, suho seno nadalje oves, koruzo, otrobe pšenično moko in druge mlevske izdelke oddaja najceneje tvrdka **A. VOLK, LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA STEV. 24.**

Zdravilišče Rogaška Slatina.
Sezona: Maj - september.
Zdravljenje vseh žilodčnih in črevesnih bolezni. — Cene zmerno. Pred in po sezoni znaten popust. — Največja udobnost. Poseben popust v pred in po sezoni za drž. uradnike, oficirje in duhovnike vseh priznanih veroizpovedi. **Zahtevajte prospekte!** **Ravnateljstvo zdravilišča.**

Preselitev trgovine!
ANTON ŠKOF, Ernest Jevnikarjev nasl.
vljudno svoje cenjene odjemalce obvešča, da je svojo trgovino z Dunajske ceste št. 6 preselil
Pred škofijo št. 16
in prosi tudi v novem lokalu obilnega obiska.

Dražba premičnin.
V sredo dne 6. junija 1923 ob 15. uri se prodajo na Gosposvetski cesti št. 5. pritličje, desno, na prostovoljni javni dražbi v zapuščeno po g. drju. Staretu spadajoče premičnine, zlasti pohištvo in drugo.
Pod cenilno vrednostjo se ne prodaja. Drugi pogoji se razglasijo pred prodajo na licu mesta.
Ljubljana, 29. maja 1923.
Anton Galle, notar kot sodni komisar.

PRODA SE godbeni automat (električni) firme »Hupfelde (Helios) v popolnoma dobrem stanju, ki nadomestuje popolno godbo, ter vsebuje prvovrstni klavir, oboe, piccolo, flauto, cello, mandolino in bifo (Schlagwerk). — Pripraven je za večjo gostilno, restavracijo ali kino. Visok je 3,50, širok 2 in globok 1,40 m. — Poizve in ogleda se pri: M. SOKLIČ, gostilna pred konjuznico št. 4, Ljubljana. 5720

Zanesljiv potnik

SE SPREJME. — »Tribuna« P. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 5664

Sprejme se pomočnik, zmožen kleparstva in napeljevalstva. Delo stalno. Plača po dogovoru. — Fr. Lončar, klepar, Ljubljana 7 (Šiška). 5396

Proda se HIŠA

v Domžalah št. 56. — Več se izve pri Mariji Gorjanc. Kranj. 5662

Bučno seme

(dva vagona) KUPIMO. — Ponudbe v zvezi in ceno na »Mesarice«, mednarodna eksportna in importna d. o. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33. 5669

PRODA SE

nova kuhinjska oprema sestojajo iz 75 komadov. — Poizve se na Glincah št. 251 pri Ljubljani. 5629

Gospodično,

VEŠKO STROJEPIŠJA IN PISARNIŠKIH DEL SPREJME LJUBLJANSKA TRDKA. — Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5663

KUPIMO

stroj za kamnolom, rabljen ali v dobrem stanju, ki proizvede 1 do 2 kubična metra na uro. Potreben pogon 1,5 do 2,5 HP. — Ponudbe na: »Samobor«, d. d., industrija umetnega kamna, Samobor pri Zagrebu. 5318

Moške nogavice zadnje novosti. **KENDA** Mostal trg 27.

Ugodna prilika!

Radi pomanjkanja prostora **PRODAJAMO VEČ SPALNIC IZ TRDEGA IN MEHKEGA LESA** po priznanih nizkih cenah. **Matija Andlovic**, maršarstvo, založila pohištva, Vidovdanska cesta 6 (preje Radečkova cesta). 5630

Trgovski pomočnik

mešane stroke **ISČE SLUŽBE** v kakšni trgovini, najraje v Ljubljani ali v okolici. Več se izve v govoru in pisavi. — Ponudbe pod »Marljiv in pošten 5534« na upravo »Slov. Narod«. 5634

Večja trgovina z železnino sprejme učenca, ki ima vesleje do trgovine z železnino. Biti mora iz boljše hiše, pošten, priden in s primerne šolske izobrazbe. — Primerne ne ponudbe pod: »Trgovina z železnino/5601« na upravo »Slov. Naroda«. 5601

Mizarski stroji

transmisije, motor, obeljni (Hobolbänke), orodja itd., vse kompletno — se lahko ogleda v obratu, se ceno prodaja. Ponudbe pod »Oesterreich« na Ann. Expedition »Kavere«, Klagenfurt, Paradeisergasse 6. 5626

Knjigovodja,

vešč slovenskega, srbo-hrvatskega in nemškega jezika, verziran v dvostavnem in ameriškem knjigovodstvu in pisarniških poslih, z večletno prakso, želi nastopiti službo pri kakem večjem tovarniškem in trgovskem podjetju. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vesten/5681«. 5681

ISČEM SLUŽBO ravnatelj ali plačilnena natakarja.

vzajemni turi na račun, pozneje lahko pristopim kot kompanion. Star sem 30 let, oženjen, brez otrok. Govorim slovensko, srbo-hrvatsko, nemško in deloma tudi francosko; grem najraje k morju. — Ponudbe pod »Večja kavelja/5657« na upravo »Slov. Naroda«. 5657

Ugodna prilika!

PRODAJAMO radi selitve pol ure hoda od Ljubljane oddaljeno **POSESTVO** s 4000 m² zemlje, ki obsega iz velike hiše, 600 m² zidane plošve, moderne letnice, več sob, delavnice za prekašanje mesa, klavnice, velike zidane šupe, obokane kleti; električna razsvetljava, na zelo prometni cesti, pripravo za mestno industrijo, zalogo piva, ter za vsako obrt ali trgovino, vse v najboljšem stanju. — Sedaj je v hiši mesarska obrt s tedensko klajo 5 do 6 goved. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5641

Kupi se

čevlarski **SEKALNI STROJ** (Stanzmaschine) na transmisijski pogon. — Ponudbe na: »Tovarna, tvornica koža. Tržič. 5594

Vino po 24 kron

SE TOČI radi preselitve, dokler traja zaloga, v Šiški, Celovška cesta 26 (poprej hotel »Vega«). Teran iz leta 1914 za isto ceno, CEZ ULICO IN V GOSTILNI. S priporočila Anton Maver. 5686

Išče se DRUŽABNIK,

zanesljiv, trgovsko naobrazen, z nekaj kapitala v svrhu razširjenja obstoječe, dobro ideo trgovine v Ljubljani. — Ponudbe pod »Mešano blago« na: Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 5625

Meblovano sobo

za stalno, s posebnim vzhodom. **ISČE BOLISI GOSPOD**, ki je ves dan odsoten, star 30 let, strogo soliden, po možnosti v sredini ali severnem delu mesta za takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Isčemo sobo/5619« na upravo »Slov. Naroda«. 5619

Proda se AUTO

(skoro nov) znamke »Prah«, 33 HP, šeststopenjski, z električno razsvetljavo in pogonom. — Istotako se **PRODA KLAVIR** (tvrde »Schnabele« in **PISALNI STROJ** »Remington Sch.« z nevidno pisavo. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5607

suho skladišče za prodajo cementa Ljubljana in okolica izpod konkurenčne cene. — Takojšnje ponudbe na ravnoteja M. Rozmana, Zidani most. 5666

Kompletna rabljena moderna PARNA NAPRAVA ZA BARVANJE in večja množina ANILINSKIH BARV SE po jako nizki ceni PRODA.

Interesenti naj se zgledajo pod »Ugodno/5192« na upravo lista. 5192

POZORI! POZORI!**Javna dražba.**

V skladišču špedicijske tvrdke R. RANZINGER, se bo od 5. junija 1923, 9. ure dalje prodajalo na javni dražbi različno pohištvo, več novih in rabljenih moških in ženskih oblek, perila, čevljev, suknja, svile, nogavic in drugo, nadalje kava, sladkor, čaj in mast. 5648

„Korani“

zajamčeno pravi azbestni škrlj za kritje streh. 4813

Korani ne premoči, ne odzbe, se ne lomijo in ne trga, je popolnoma siguran proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljše kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha, ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočevar Žirovnica (Moste) Gorenjsko.

Sprejme se**poslovedja**

za parno žago in tovarno pohištva. Vešč korespondence, knjigovodstva. Le prvovrstna moč, lesno-strokovno izvežbana in samostojna moč! Spričevala, reference in pogoje na naslov **Mariborska lesna industrija Maribor.**

Odda se novo urejena trgovina

z mešanim blagom v lastni hiši z vsemi pritlikinami, na prometnem kraju na Gorenjskem v komisijsko vodstvo proti primerni škodnini izurjenemu samostojnemu trgovcu, oženjenemu, brez otrok. Potrebna je samo delna kavgija za vrednost blaga. — Ponudbe pod »Podjetnost 5582« na upravo SL Naroda. 5582

Dva jazbečarja

(rjava psica in črn pes) dva meseca stara, **NAPRODAJ**. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5679

Po ugodni ceni se prodaja 110 F. ELNIC »JADRAN« SKE BANKE. — Ponudbe je poslati po Delnice/5638 na upravo »Slov. Naroda«. 5638

Trinadstropna hiša

v sredini Ljubljane, na lepem prometnem kraju, priprava za trgovino in obrt. **SE PRODA.** Cena 250.000 dinarjev. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5610

Zamenjam stanovanje z dvema sobama in pritlikinami v sredini mesta za večje 3 do 4 sobami in pritlikinami v stari ali novi hiši ter dam primerno nagrado. — Ponudbe pod »Mitra stranka/5646« na upravo »Slov. Naroda«. 5646

Gaterista

k polnojarmeniku ter **DVA CIRKULARISTA rabi parna žaga »Impex« v Bohinjski Bistrici.** Samci dobijo prosto stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Delo trajno. Plača po dogovoru. Nastop takoj. 5680

Ženitna ponudba.

Dva inteligentna gospoda srednje starosti, z več milijoni kron gotovine, želita v svrhu ženitve znanja z gospicami ali vdovami.

Dopisi s polnim podpisom in slikami, katere se na željo tudi vrnejo pod »Trgovce/5682« na upravo »Slov. Naroda«. 5682

KUPUJEM svakovrstno levo sabirano i sušeno lekovo li bilje, cveče i korerje. Moli ponudbe sa uzorkom. K. SZERDAHELYI, trgovac sa lekovitim biljem na veliko u **B-gejsvetomdjurju.** Banač. 5514

Razglas.

Ivan Knez iz Ljubljane bo prodal iz svoje roke v nedeljo dne 3. junija t. l. več parcel detelje in trave za obe letošnji košnji.

Prodaja se prične ob 2. uri popoldne pri Ančnikovem kozolcu v Spodnji Šiški. Ljubljana, 26. maja. 1923. 5618

Za graščino v Sloveniji ISČEM nadgozdarja, mladega gospoda ali mlado gosposdično, oziroma samostojnega penzionista, zmožnega nemške in slovenske stenoigradije, izkušeno mlado kuharico in večjega vrtnarja.

Ponudbe pod »Graščina B. D. F.5667« na upravo »Slov. Naroda«. 5667

Delniško društvo v Zagrebu Preradovičeva 2 TELEFON 23-88 BRZJOVI: ASTRA

Važno za industrijalce in poljedelce! Zadržite informacije in cenike!

Ogromna prihrana!

BENCIN

brez naplate drž. trošarine s slobodnega skladišča

za bencin v Vrapču pri Zagrebu.

la. dup. raf. petrolej

Plinsko olje

Vsa mineralna olja

Cilindrska olja

amerik. provenijencije

Avto olja

Tovotna mast

Parafin

po najnižjih dnevnih cenah.

Prodaj žensko kolo.

Poizve se pri Alojziju Mauserju, Zelena pot. 5554

Proda se

PET STAVNIH PARCEL od 500 do 550 m², po Din 30 kvadratni meter. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5576

Meblovano sobo

ISČE ZA TAKOJ PRIVATNI URADNIK, ki je ves dan odsoten. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Privatni uradnik/5575«. 5575

Boliša služkinja

se išče za vsa dela. Plača dobra. Ponudbe poslati na Marija Schuber. Osjek I. Strossmayerova 43. 5695

VILA

enostanovanjska s takojšnjim prostim stanovanjem 5 sob, kuhinja in pritlikine, 10 minut od glav. kolodvora Ljubljana oddaljena, se prodaja. Poizve se Selo št. 43, I. n. Moste. 5695

Kdor mi posodi 25.000 Din

mu dam v novi hiši stanovanje za obresti. Stanovanje obstoji iz 2 sob, kuhinje, pritlikin in vrta. Naslov pove uprava SL Naroda. 5695

Krojaški pomočnik

želi sreneniti službo za dobra in velika dela. Službo nastopi takoj. Ponudbe na Franc Kozovinc, Sentogard št. 18, pošta Trojanje, Kranjsko. 5709

Zamenjam stanovanje v Mariboru z enakim v Ljubljani

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in drugih pritlikinami in elektr. luč. Naslov pove uprava Slov. Naroda 5692

Izprašan strojnik

in kurjač obenem tudi strojni ključavničar, vešč tudi nekoliko elektrike, išče mesta za takojšnji nastop. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Strojnik-5715«. 5715

Proda se

za 40.000 Din zelo fin, skoro nov **EHREBAR KLAVIR** Maribor, Gosposka 46, pritlikije. Ogled od 2 do 3 ure popoldne. 5677

AVTO

osebni, 4 cilindre, T 14/45 HP, 6 sedežev, lepa karoserija, malo rabljen, v zelo dobrem stanju in poceni se prodaja. Ponudbe pod »Avto« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 5719

Potnik, dva agila in zanesljiva mlajša od 30 do 40 let sprejme tovarna hranili. Oni, ki znajo voziti z motorjem ali avtom, imajo prednost. Natančne ponudbe z referencami in zahtevami pod »Agilnost« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 5704

Bukovo oglje

(prima bukovo), suho, **KUPUJEM STALNO.** Cena naj se stavi franko vagon. — Rudolf Zoré & Komp., Ljubljana. 5613

Trstjezastrope

izdeluje in prodaja na deželo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množicah znaten popust. **ANTON STEINER**, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 5692

V najem se vzame

GOSTILNA ali RESTAVRACIJA takoj ali pozneje na kakem prometnem kraju. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4832

Službe išče,

tudi začasno, **KOT URADNIK pri eksportni, importni ali spedijski tvrdki absolutno poslovske akademije v Dubrovniku.** — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5508

Kupim vilo

(HISO Z LEPIM VRATOM) v Ljubljani, Bledu ali drugem prijaznem kraju. — Ponudbe z natančno oznako kraja, stanja in velikosti hiše in vrta, kakor tudi cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Gotovina/5632«. 5632

Pravog liptanerskog sira trapista i delikat. šajta svježeg čajnog masla

dobiva se samo na veliko ko NADA, tvornica sira, centrala Subotica, telefon 650. U vlastitoj kući. 5196

Zamenjam stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, pritlikin, vrta za zelenjavo (150 m²), na periferiji mesta, 10 minut od glavnega kolodvora, v bližini Dunajske ceste, za enako ali večje v mestu. Ponudbe pod »Zamenjava 4-5692« na upravo Slov. Naroda. 5692

Hiša v Ljubljani

majhna, 4 sobe, 40 krajev vrta za zelenjavo, z žlahtnim sadjem, v hiši tudi vpejana trgovina z mešanim blagom, se prodaja zaradi selitve. Kupec ima vse na razpolago za 1 milijon kron. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5700

Knjigovodja

trgovsko naobrazen, srednje starosti, prvovrstna moč, z večletno prakso v banki in tovarni, samostojen, perfekten bilancist in korespondent, energičen, trezen in sposoben za komercialno vodstvo trg. ozir. tvorniškega podjetja. — **ISČE SLUŽBO** v kakem industrijskem ali večjem trgovskem podjetju. — Gre tudi na deželo. Razpolaga z najboljšimi referencami. Ponudbe z navedbo pogojev pod »Prvovrstna moč 5704« na upravo Slov. Naroda. 5704

Nogavice, rokavice!

največja izbira pri tvrdki **A. & E. Skaberné.** Ljubljana, Mostal trg 10

G. F. Jurasek

Ljubljana, Velikova ul. 12. **Uglašujem ter popravljam glasovirje in harmonije, specijalno strokovno in ceno!**

Pozor! Več otroških vozičkov, kolesa z gumo

se po ceni prodajo že od 250 Din. Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 5189

Vreče,

REBIJENT IN DOBRO OVRANJENE — KUPIM. Jos. BAHOVEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7. 410

Cele opreme za neveste, iz enlanje

izdeluje točno in solidno novotvorjena izdelovalnica **P. Jančigaj,** Ljubljana, Resljeva cesta 29/1 levo

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino. **Družba ILIRIJA** LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 2243

Rogaška Slatina

Villa dr. Pečnik (Zdravniški penzion, oddaljšče, sanatorij. Dietne, masline, ležalne, solne kure itd. — Za notranje, živčne, presnovne in bolezni dihalnih organov. Soba in cel penzion od 400 K dnevno. Prospekti. Tudi odpočitka potrebni. 4147

Velika zaloga porcelana. posoda.

Emajlirana in luksuzna. Priporočila se **Ana Kus** 3577 Ljubljana, Resljeva cesta 4.

Gradbeno podjetje Ing. Dukić & drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20

OBJAVA.

Ustijed preuredjenja dosadašnje radnje i uvedenja novih artikla prodaje se sva na skladištu nalazeta roba uz nabavne cijene

Za gospodje:

Mantle
Kostime
Haljine
Suknje
Bluze
Raznog rublja
Sve vrste šalova
Plivača odijela
Vunene i svilene jupere
Čarape svilene i flor itd.

Za gospodu:

Muško rublje
Kragne, manšete
Kravate
Naramenice
Podvezice
Silvače hlače
Sukne
Rubce džepne i nakitne
Gamače itd.

Za djecu:

Haljine
Šalirice
Dječje rublje i haljice
Čarape i sokne

Osim toga taške, pojase, rukavice iz kože i pletene, krznene kragne i lisice, koprene i vrpce, raznovrsna pera, cvijeće i slamnate porte. — Na metar svilu, crepe-de-Chine, etamina, platno i štofove. Sve u svim bojama.

Pogotovo dobra prilika za vanjske trgovce i kitničarke!! Na veliko još veći popust!!

Preporuča se cijenjenom optičstvu

Modni salon Anka Tumpić Zagreb, Ilica br. 6 (Grand-Hotel)

Izvanredno popravljeni LOKOMOBILI

promptno sa stanice Zagreb i Ljubljana

Wolf HP Wolf HP

1908 10/20 1914 62/80
1908 15/25 1920 70/100
1917 20/32 1913 85/120
1912 24/40 1912 100/150
1908 30/50 1909 130/150
1920 40/60 1908 150/200
1921 54/75 1916 350/480

Lanz HP Lanz HP

1912 10/20 1916 50/70
1912 15/25 1921 60/90
1917 20/30 1914 70/110
1918 22/35 1909 85/120
1912 26/42 1913 100/130
1912 34/49 1921 170/235
1914 38/57 1910 260/330

Vršaci i samohodni lokomobili svih veličina. — Lokomobilo-tlovi 22, 32 qm. — Jednogišnje tvorničko jamstvo. Prvorazredno generalno popravljeno, savjesno iskušano. — Loženja svakim gorivom.

Brača Fischer d. d. Zagreb, Pantovčak 5.

Jetika!

Dr. Pečnik ordinira za pljučne bolesti vsaki tork i petek v Sv. Jurju ob J. ž. v Slatini pa za notranje bolezni. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki. 7927

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3. Krovci, stavni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vedovodov. Naprava strolovodov. Kopališče in kioske naprave. Izdelovanje posod iz pločvine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod

Amerikanske zapuščine
naših državljanov, kakor tudi vse druge zadeve z ameriškimi oblastmi rešuje z uspehom najhitreje in najceneje

UNIVERZAL

obl. konc. prometna pisarna v Mariboru
Aleksandrova cesta 23.
Dopisujemo tudi v madžarskem in vseh drugih evropskih jezikih.

Zahtevajte ponudbo!
Papir na debelo. Tverniška zaloga.

Ovojni papir

(papir za pakovanje)
vseh vrst, dalje tiskovni, konceptni, pisarniški, risalni papir i. t. d.

po tverniški ceni vedno v zalogi.

Glavna zaloga:

ABADIE cigaretnega papirja

A. LAMPRET

LJUBLJANA Krekov trg 10. Telefon 247.

ZDRAVILIŠČE SLATINA RADENCI

Slatina Radenci
Slovenija.

Edino kopališče v
Jugoslaviji za srčne,
ledvične in mehurne
bolezni. Naravne o-
gjenokisne kopeli.
Izvrstni zdravilni
uspehi.
Nizke cene. Vpra-
šajte zdravnika! Se-
zija od 1. junija
do 15. septembra.

„Aikadont“

ZOBNA PASTA, USTNA
VOGA, ZOBNI PRASEK.
D-bi se povsod.
Glavna zaloga drogerija
A. KANC, Ljubljana. 2964

Najstarejša slovenska
plesarska in ličarska
delavnica

Ivan Brisco, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvrtitev točna, cene
zmene. 2530

Strešno lepenko prvovrstno
Kontinental (Kontinentallederappo)
dobavlja takoj v vsaki množini
najceneje

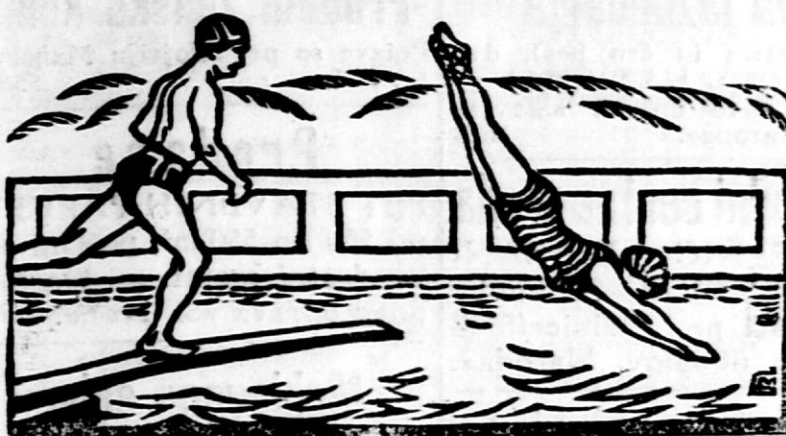
Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradska ulica 22. Telefon 513.

Peter Semko
I. jugoslovanska barvarija,
krmarstvo in strojarstvo
Ljubljana, Križevniška ulica 7.
Barva lišče kože, katere izdeluje
v najmodernejše garniture. Pre-
vzema tudi vsa popravila v mo-
derniziranje.

Feliks Povše
Ljubljana
Tržaška c. 45

IV. JAX in SIN
Ljubljana, Gospodarska 2.

Šivalni stroji
izborna konstrukcija
in elegantna izvedba
iz tovarne v Linzu
Ustanovljena 1. 1867
Vseeno postojajo
brzoizvajajo.
Posamezni deli tolar
in šivalni strojev
10 letna garancija.
Pisalni stroji „ADLER“
Geniki zastoj in franko.
Kolona iz prvih tovarn:
Dürkopp, Styria, Waffelnrad.
Začasno znižane cene.

Različno kopalno perilo za dame in gospode!

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA, MESTNI TRG 10.

Zdraviliško kopališče Gleichenberg

Avstrija (Stajersko), postaja **Feldbach**. Sezona: Maj—oktober.
Zdravi katere, nadubo, emphysem, bolezni srca i. t. d. Dobra pre-
hrana. Znamenita zdravilna vrelca: Konstantin in Ema. Pojasnila in
prospekte daje

zdraviliška komisija Gleichenberg.

Jajca kupuje

po najvišjih cenah od oddajnih postaj

in plača

poti oddajnemu potrdilu in brez odtegljaja

E. Vajda

izvoz jajec, **Cakovec**, Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjavi: Vajda, Cakovec. Telef. interurb. 59, 4, 3

TVRDKA

FRAN KRŠAV. SOUVAN

Ustanovljena leta
1835

otvori prve dni junija svojo na novo zgra-
jeno in znatno razširjeno detajlno trgo-
vino v lastni hiši na Mestnem trgu št. 24.

Tvrdba si dovoljuje pripomniti, da bo ob tej pri-
liki prodajala prvi mesec po znatno znižanih cenah,
na kar cenj. občinstvo prav posebno opozarja.

V LJUBLJANI, 26. MAJA 1923.

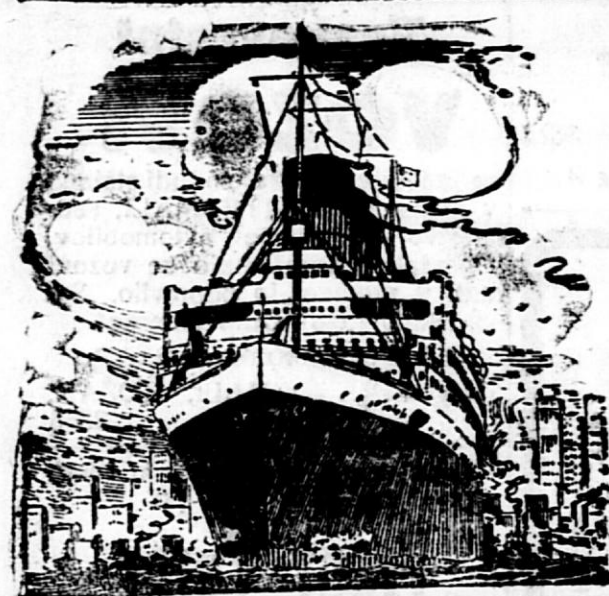
Preselitev trgovine!

TVRDKA I. PREMELČ
V LJUBLJANI.

nasnanja svojim cenj. odjemalcem,
da se tekom tega tedna preseli iz
dosedajnih prostorov
v Kolodvorski ulici v

DALMATINOVU ULICO

NOVA STAVBA MESTNE HRANILNICE POLEG
HOTELA STRUKELJ.

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE, FRANCOŠKA LINIJA

HAVRE - NEWYORK

Najkrajša linija, samo 6 dni čez morje
Glavno zastopstvo Slavenska banka d. d., Zagreb
Vozne listke in tozadnja pojasnila
daje zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA STEV. 41

Ugodna prilika!

P. Magdič

LJUBLJANA, nasproti glav. pošte

Od 1. do 12. junija

20%

znižane cene!

CENE:

	Preje:	Sedaj:
Češki french . . .	D 140—	120—
„ Panama la . . .	150—	125—
„ „ la . . .	180—	150—
„ „ la . . .	190—	160—
Francoski cefir . . .	225—	180—

SRAJCE

iz finih čeških, angleških in
francoskih cefirjev

KRASNA IZBIRA!

Ugodna prilika!

Od 1. do 12. junija

20%

znižane cene!

CENE:

	Preje:	Sedaj:
Angleški cefir . . .	D 250—	200—
„ „ la . . .	270—	230—
Sursova sofa . . .	350—	280—
„ „ . . .	360—	290—